

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: KAPU-U. 64-66
KIADÓHIVATAL: FERDINAND KIRÁLY (VOLT REZSŐ) KÖRUT 6

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 1-77,
KIADÓHIVATAL 82, NYOMDA 6-77 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évt. 252. szám

Vasárnap, 1926. november 7.

Most már persze

jön a kisebbségi sajtó. A megfizetett, az izgató, az irredenta, a hazaáruló. Amelyet Budapestról meg Berlinből fizetnek és dirigálnak. Amely esküdt ellensége a román államnak, a román népnek, a román királyság törvényes állapotának.

A Viitorul most már a kisebbségi sajtót támadja. Elsőnek a Brassói Lapokat. Azt írja rólunk, hogy az ismert sajtóper bebizonyította, hogy a magyar kormánytól kapunk szubvenciót, hogy a magyar kormány lapja vagyunk. De a Viitorul ugyanekkor nem bizonyítja be, hogy a sajtóper ezt a rágalmat bebizonyította. Nem is volna rá képes. Gonosz hazugságon épült föl a vád és össze is omlott az első teherpróbánál. A rágalmozók is a romok alá kerültek. Ebben a Brassói Lapok tisztán, épen, fölemelt fővel került ki a Viitoruléktól támogatott rágalomhadjáratból.

A felső bíróság a rágalmozót fölmentő ítéletet megsemmisítette és új tárgyalást rendelt el. Mielőtt azonban ez megtörtént volna, maguk a tettesek vallották be, hogy igaztalanul vádolták a Brassói Lapokat.

A Viitoruléknak nyilván nagyon fájt ez a rájuk nézve váratlan fordulat. Rosszul esett, hogy a zsákmány, melyet már karmaik között híttek, újra elérhetetlen lett számukra. A szervezett üldözés, melyre magyar tollat, magyar embereket használtak föl, csufos kudarcba fulladt. A pártatlan, a mindenkinek számára tiszteletet parancsoló román bíróság adott elégtételt és igazságot e megvádolt, a megurholt Brassói Lapoknak, mikor az első téves ítéletet megsemmisítette és ezzel a rágalmozókat ráindította, hogy alaptalan vádjukat visszavonják és megvádoltaktól bocsánatot kérjenek.

De ha ez így történt, szabad-e komoly s magát a köz irányításában illetékesnek tekintő ujságnak a pozitív tényekkel szemben, amikről nagyon is tudomása van, azt erősíteni ma is, hogy a Brassói Lapoknak Budapestról való anyagi és politikai támogatását bebizonyították? Szabad-e tudatosan hazudnia és újra rágalmozni a Viitorulnak, amíg liberális párt hivatalos organumának, melyről azt mondja, hogy a rend és a konszolidáció pártja. Összeegyeztethető-e a renddel és a konszolidációval a tendenciózus, a tudatos, a rosszakaratú hazugságok és támadások rendszere?

Most is, mint mindenkor, amikor ez a vád felmerül (és ellenségeink állhatatos buzdósággal minél gyakrabban merítik fel), a Brassói Lapok igazsága és tisztasága tudatában a leghatározottabban utasítja azt vissza és nagy nyilvánossága előtt megbélyegzi rágalmozóit. Mint mindenkor, most is leszögezzük, hogy a Brassói Lapoknak semmiféle anyagi vagy politikai kapcsolata nincs sem a magyar kormánnyal, sem semmiféle magyarországi közülettel. Teljesen független lap vagyunk, melyet hazai törvényeken, ha-

zai köteleességeken, a román államiság szempontjain, a romániai magyarság jogain és az emberiség békecéljain kívül semmiféle más befolyásol.

Es most írja csak újra a Viitorul, hogy bennünket a magyar kormány fizet. Bizonyítani ugy sem lesz képes soha.

Még mindig nem tudni, hogy ki követte el Mussolini ellen a merényletet

Mussolini rejtélyes nyilatkozata — Börtönben az új Garibaldi

ROMA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az egész világ közvéleményében mély megindultságot váltott ki az a megállapítás, hogy a Mussolini ellen elkövetett merénylet tettese nem Zamboni, akit a tömeg halálra lincsel, hanem másvalaki, akinek a nagy zürzavarban sikerült elmenekülnie. Ez a hír a leghatározottabban jár közszájon, ezzel szemben a hatóságoknak az ebben az irányban lefolytatott nyomozás során állítólag megállapította azt, hogy az a revolver, a mellyel a merényletet elkövették, tényleg a fiatal Zamboné volt, s ezt a család tagjai is elismerték. A helyzet még mindig az, hogy a hatóságok még mindig nem tudják biztosan, hogy ki követte el a

merényletet, s ezért a nyomozást erőlyesen folytatják a másik irányban is.

Eltűnt egy szocialista képviselő

Génauából érkezett jelentések szerint a merénylet napján egy elkeseredett fasiszta tömeg, szétrombolta és elégette Carneto szocialista képviselő lakását.

A képviselőnek azóta nyoma veszett.

s azt hiszik, hogy eltűnése a fasiszták bosszuműve.

Turinban a munkáskamarát bezárták.

Ujabb merénylet készült?

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Olasz forrásból szerzett hír szerint állítólag újabb merényletnek jöttek nyomára, amelyet Mussolini ellen akartak elkövetni. A merénylőket Nizzából akarták Olaszországba csempészni, de ez a fasiszta határőrök éberségén meghiúsult.

Nem szabad tovább rombolni

ROMA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A fascio vezetője kiáltványt bocsátott ki, amelyben közli, hogy a római fasiszták erőlyes fellépésükkel nyomatékos emlékeztetőt adtak azoknak, akik a merényletek rendszerének a hívei. Kijelenti ezután, hogy magasabb helyről érkezett parancs alapján mostantól minden megtorlásnak meg kell szűnnie, s a fasisztáknak vasfegyelemmel kell engedelmeskedniük minden parancsuknak.

Mussolini rejtélyesen beszél

Mussolini tegnap a Chigi-palota erkélyéről a következőket mondotta:

— Három dolgot akarok a figyelmétekbe ajánlani. Először: Köszönöm üdvözléteket. Másodszor: Ma nincs itt az ideje semmiféle beszédnek. Harmadszor: Holnap reggelre megtörténnek azok a cselekedetek, amelyeket vártok.

A sajtó szerint ezek a szavak a közéleti minisztertanács és fasiszta nagytanács alkalmából hangzottak el. A sajtó azt várja, hogy a kilencedikén összeülő kamara a halálos ítéletek visszaállít-

tásáról és a rendőrség megreformálásáról szóló törvényjavaslatok tárgyalását kapja feladatul. Ezeket a javaslatokat a kamara bizottsága sürgősen letárgyalja s még aznap a plenum elé viszi. Állítólag belföldi tevékenységű politikai rendőrség felállításáról van szó, amely az uralom ellenségeit figyelme és az összeesküvéseket akadályozná meg.

A letartóztatott katalonszeperatisták

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A katalonszeperatisták kihallgatásakor a résztvevő olaszok kijelentették, hogy mint Garibaldi hívei, a szabadság védelmére Maccia szeperatista vezér rendelkezésére bocsátották magukat.

Garibaldi Ricciottit, az olasz légiók ezredesét Párisba kísérték.

A szeperatista mozgalom vezérét, Maccia őrnagyot Prats de Molloban vezérkarával együtt elfogták. A lázadók úgy tervezték, hogy a spanyol határőrök hirtelen támadásakor meglepetésükben megadják magukat, mire a felkelők a hegyekben elhelyezett dróttalan táviratleadókról a világgá hirdették volna a kataloniaiak felkelését és Madrid felé menetelését. A rendőrség megtalálta a felkelők fegyver és lőszerraktárát.

100 lej Zürichben nyitáskor
2.75 svájci frank

Simionescu pénzügyi vezérigazgató nyilatkozik az adóemelésről

Az ötmilliárdos költségvetési többlet egy részét az ország produktivitásának emelésével teremti elő az állam

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Brassói Lapok már foglalkozott a kormány által elkészített jövő évi költségvetéssel, amelynek végösszege harminchárom milliárd ötszázmillió lej körül jár. A költségvetés — a mint ismeretes — ötmilliárddal nagyobb, mint a múlt évi, s a pénzügyminiszterium új adók kivetésével, illetőleg a régi adók felemelésével akarja beszélni a költségvetési többletet. Az adóemelés terve érthető izgalomba hozta különösen a kereskedelmi és ipari köröket, amelyeket a jelenlegi adók amúgy is fojtogatnak. Az új adók behozatala valóságos tragédiát jelentene.

A Brassói Lapok munkatársa tegnap felkereste Smionescu pénzügyminiszteri vezérigazgatót, aki az adóügyekben a legilletékesebb, s a következő kérdéseket tette fel:

— Mi van a költségvetéssel?

— Még nincs teljesen készen. Az öt milliárdos emelkedés még nem fix, lehet, hogy négy milliárd lesz, de valószínű, hogy esetleg hatmilliárd.

— Mi van az adóemeléssel?

— Valóban szó van új adókról, illetőleg a régi adók módosításáról, de mindezekről a törvénytervezet van még csak készen, s ezért nem nyilatkozhatom. A pénzt mindenestre elő kell teremteni, s ennél nem lehetünk tekintettel speciális érdekekre. Lehetetlen, hogy az adózásból a kereskedelmet kikapcsoljuk. Tervezzük azonban azt is, hogy csak az ötmilliárdnak csak egy részét szedjük be adóba, a többit az ország produktivitásának emelésével fogjuk előteremteni, anélkül, hogy ezzel bárkit is megterheljünk.

— Mi igaz abból, hogy a költségvetés emelésével együtt szigorítani fogják az adóbehajtást, holott ez Romániában eddig is a legkíméletlenebb volt?

— Erről nincs szó, csupán arról, hogy az egész végrehajtási rendszert kicseréljük. Ez azonban még távoli terv mely csak törvényhozási uton mehet.

Simionescu végül kijelentette, hogy a köztisztviselők fizetésrendezésével együtt a köztisztviselők fizetési osztályait harmóniába hozzák a magyar rendszerrel.

Csikmegyének magyar pénzügyi intézetre van szüksége

Egységes állásfoglalás a Hargita-bank terjeszkedése ellen — A csiki magyarság sérelmei — Ülést tartott a magyar Párt Intézőbizottsága

CSIKSZEREDA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismét összeült a csiki Magyar Párt intézőbizottsága. Ez az összejövetel már elengedhetetlen volt, hirtelen halaszthatatlanul sürgős megoldást parancsolt a megye székhelyének ezer függőben levő panasza, sérelme. Az ülésnek nem is volt meghatározott tárgysorozata, nehogy véletlenül azon egyetlen fontos kérdés tárgyalása is akadályba ütközzék. Meg is tárgyalták mindezeket az aktuális problémákat úgy, amint azok az ülés rendjén sorra felmerültek. De nem csupán elméleti határozatokat hozott, az intézőbizottság, hanem igyekezett megtalálni annak a módját, hogy a kívánalmakat gyakorlati uton minél előbb orvosoltathassa is.

Az elnöki megnyitó után Pál Gábor dr. szólalt fel elsőnek, aki mindjárt rámutatott egy esetre, amely ismételtén beigazolja annak a szükségességét, hogy a magyarságnak elsősorban gazdasági alapon kell erősen szervezkedni, ha azt akarja, hogy politikai téren is sulya legyen a szavának. A csikszeredai »Hargita« Bankra céloz, — mondotta — amely intézet tőkeemelésre készül és e célból óriási propagandát fejt ki a megyében. Sőt, állítólag maga a bank élén álló prefektus jár autón mindenfelé, magamellé véve a szolgabírókat, erdőigazgatókat és ilyképen befolyásolja elhatározásukban a székelyeket csakugy, mint a közbirtokosságokat.

— Azt hangoztatják, — folytatta Pál Gábor dr. tetszéstől kísérvé — hogy olcsó kamatu pénzeket helyeznek ki a nép között. A gazdasági együttműködés szükségességét hangoztatják. Lehet-e hinni komolyan ebben a törekvésben? Komolyan akarják-e egyszerre a románság vezetőemberei a közös, békés munkát? Hiszen ha komolyan akarták volna, akkor eddig is adtak volna devizaengedélyt a magyar pénzügyintézeteknek; államsegélyben részesültek volna a magyar iskolák is; a kisajátításoknál sem történhetné meg, hogy még a kényszerbérleti árakat sem kapják meg rendesen a magyar tulajdonosok és a magyar köztisztviselők sem csavarognának koldusmódra szanaszét, nyugdíjazás nélkül.

Mindenképpen aggodalmat kelt ez a megmozdulás.

Ha ugyanis nem kapják meg a Banca Nacionalától a remélt nagy kölcsönt, akkor a részvényesek becsapódnak, ha pedig sikerül a Hargitának — fejtegette — nagyobb kölcsönt kapnia, amelyet olcsón kihelyez a székelység között, az még nagyobb veszedelem, mert a megye lakosságát a markában tartja politikailag is, hiszen akkor mondja fel a kölcsönt a székelynek, amikor akarja s így az függő helyzetben lesz állandóan s nem meri majd szabadon nyilvánítani akarátát.

A Magyar Párt országos vezérének, gróf Bethlen Györgynek a szavait idézi ezután, aki a gyergyói nagygyűlésen figyelmeztetett minden magyar embert, hogy úgy bánjon a vagyonával, hogy az ma nem csupán az övé, hanem a magyarságnak a tulajdona. Helyes-e tette fel a kérdést — hogy magyar emberek pénzén, magyar intézmények vagyonával román bankot tegyünk hatalmassá? Ugyanakkor meg ő, amikor azt hangoztatják, hogy a székelység szorult gazdasági helyzetén akar nak az akcióval segíteni, titokban akadályokat gördítenek az elé, hogy a csiki székelység a magánjavakat visszakaphassa. Pedig a magánjavak milliós jövedelmeivel lehetne csak igazán egészséges állapotokat teremteni a csiki pénzügyi piacon. Ezirányban a helyi románság részéről egyetlen lépés sem történt, sőt azon voltak a legtöbben, hogy ez elé akadályokat gördítsenek. Direktívákat kell adni sürgősen a népnek, — fejezte be Pál dr. beszédét, — hogy megtudja, van még az anyagi érdekeknél magasabb érdek is amely azt parancsolja, hogy a Hargita Bank tőkeemelési kísérletét ne támogassák. Majd határozati javaslatot nyújtott be, amelyben kéri, mondja ki a párt, hogy nem tartja célszerűnek és erkölcsösnek a magyar érdekek szempontjából a csatlakozást a részvényjegyzési mozgalomhoz. (Eljenzés. Taps.)

Pál Lajos (Tekerepatak) fájlatja, hogy azokat a magyar embereket is ott látja a Hargita akció élén, akik a Magyar Pártban is vezetőszerepet játszanak.

Dr. Gaál Endre. Figyelmeztette a jelenlevőket, hogy vizsgálják meg azokat az argumentumokat is, amelyeket azok a magyarok felhoznak, akik a Hargitával tartanak. Uzenet, hogy csak tévedés áldozatai és nem szabad mindjárt azt rájuk fogni, mint

ha nem a legjobb hiszeműen cselekednének. O azt tartja, ugymond, hogy azok a román közhivatalnokok, akik eddig az iveren 100000—300000 lejig jegyezték részvényeket, nem is tudhatják befizetni ezeket a magas összegeket tisztviselői fizetésükből és köztudomás szerint egyáltalán nem vagyonos emberek. Itt tehát megtévesztés történik. Amint hallja, meg is volt a hatása ennek a módszernek, mert a székelyek gyorsabban tulajdonították már eddig is az előirányzott összeget, mint az amerikaiak a magyar városok kölcsönét. Hangoztatta végül, hogy nem szeretné, ha ez az ügy szakadást idézne elő a pártban.

Puskás István (Gyergyószentmiklós) is a gazdasági szervezőtlenségek tulajdonítja, hogy most is ilyen készenlétlenül találta a népet. — Ha ezen az uton haladunk tovább, — mondotta, — ha ezt a politikát követjük ezután is, annak beláthatatlan következményei lehetnek. Harakirit követ el a magyar ság, ha a pénzt odaadja. Attól fél, hogy megbontják egységes sorainkat. Móját kell keresni, hogy a legszélesebb rétegeket is felvilágosítsa az intézőbizottság a teendőiről. Rőpiratot ajánl, vagy községenként értekez ietet.

P. Biró Benedek (Csíksomlyó) fontosnak nem azt tartja, hogy a népet felvilágosítsa a párt, hogy ne támogassa ezt a bankot, hanem, hogy azt is megtudja mondani neki, hogy honnan kap akkor pénzt, melyiket érdemes támogatni. Nincs annyi pénze a népnek erre, hogy az adóba lefoglalt kis holmiját a dobraveréstől megmentse. A közbirtokosság pénzeiből, amelyeket hónapokig felkűsznek Bukarestben a Casa Depunerii kasszájában és sokkalta többet tesznek ki, mint a Hargita-Bank tőkeemelése,

magyar bankot kell Csíknak alapítani,

hogy olcsó kölcsönt kaphasson a megszorult nép minél előbb!

Dr. Bartalis Agoston, Biró páter javaslatát pártolja s propaganda megindítását indítványozza. Hiszen, fejtegette, ha minden valamire való székely csak egy 500 lejes részvényt jegyez is s ilyen akármelyik községben is akad 10—20, akkor is nagyszerű eredményre van kilátás. Határozati javaslatban kéri az intézőbizottságot, hogy írjon fel a központra. Hisszon oda, hogy az összes magyar pénzügyintézeteket egy kartellbe tömörítsék.

Csipak Lajos: — Ne mindig csak kérjék ettől a néptől, adjanak is neki valamelyest végre.

Dr. Daradics Félix szintén a magyar pénzügyintézeteknek egy kartellbe központosítását kívánja.

Incze Domokos elnök: — Nálam is jártak a Hargita-ügyben. Ha ez nem injekció akar lenni a bank érdekében, feleltem nekik és csakugyan az a céljuk, amit hirdetnek, akkor helyeselni tudom. — Ezután a vitát bezárta és szavazásra tette fel dr. Pál Gábor indítványát, amelyet

az intézőbizottság egyhangulag magáévá tett.

Majd pedig feltette a kérdést, kinek vannak eszméi a probléma gyakorlati megoldásához?

Dr. Nagy Jenő (Csíkszentmárton) jelentkezett elsőnek egy határozati javaslattal, amely szerint legsürgősebb teendőnek tartja, hogy a párt tegyen meg az illetékes pénzügyi és gazdasági tényezőknél minden lehető ázirányban, hogy a magyar pénzügyintézetek egyesítsenek. (Javaslatát elfogadják.)

Görög Joachim szenátor javasolja, hogy a sajtó útján indítsanak általános felvilágosító propagandát, azonkívül a felállítandó magyar bank felállítási tervének előkészítésére az elnök mellé egy bizottság megalakítását proponálta. Dr. Puskás indítványozására a bizottság tagjai Incze Domokoson kívül Daradics Félix dr. és Pál Gábor dr. lettek, akikhez az intézőbizottság még Puskás Istvánt is beválasztotta.

Dr. Pál Gábor áll fel ismét szólásra és kéri az intézőbizottságot, térjen végre agilisán a reális politika terére. Legelsősorban tehát minél rövidebb idő alatt

hívja egybe a közgyűlést,

hogy a székelységnek a husába vágó, fájó bajait és azoknak a jóvátételi módozatát megállapítsa. Még a gyűlés előtt fel kell állítani a megyei központi pártirodát, fizetési titkárral és adminisztratív munkaerővel. A pártiroda ingyenes tanácsokat ad a bajos ügyekben, azokról és a régebbi sérelmekről is kimutatásokat készít, amely táblázatok jó eszközei

lesznek a pártnak céljai elérésében. A közgyűlés tárgysorozatába felvételei követeli elsősorban is a Magánjavak ügyét, amely a magyarságnak egyetemes sérelme. A madéfai vagy negyvenegy kisbirtokos ügyét, akiknek földjeit az államossal szemben, vasutaslakások építésének céljából a Comitetul Agrar idevonatkozó rendelkezéseinek megszegésével kisajátították. Továbbá emelje fel a közgyűlés tiltakozó szavát a jogtalan rekvirálások és más közszolgáltatások ellen is. Legutóbb is a csendőrség az egyik községet 2000 lej pénzbüntetés terhe mellett kötelezte, hogy neki gabonaneműt szolgáltatson be 24 óra alatt. Itt vannak még az iskolák körül tobzódó visszasságok — folytatta Pál Gábor. — Ezek között, hogy a tanfelügyelőség megtagadta az állami iskolákba átlépő tanulók bizonyítványának a láttamozását és felvételi vizsgadíj címén 420 lejt kíván személyenként. Mindezt az a tanfelügyelő intézi, aki róli

Jogerős bírói ítélet súlyos szabálytalanságok elkövetését állapította meg.

Követelje a közgyűlés Gabore György, alcsiki primpreor eltávolítását, aki bár a prefektus megtiltotta cséplési díjak beszédését,

egyetlen nyáron félmilliót szedett be cséplési díjak címén. Ha nem is foglalkoznak már egy idő óta vele a lapok, csendőrbatalások még mindig vannak. Ezeket súlyosan meg kell bélyegeznünk és a leendő pártiroda útján tegyük meg minden esetben a bűnvádi feljelentést! Es általában megütközésünknek adjunk kifejezést a fölött, hogy, számtalan közbelépésünk ellenére, ezek az emberek ma is hivatalban vannak. Mint például az a Balota is, aki a leányiskola élén a nyelvinehézségek miatt amugy is meggyérült növendékeket lassanként egészen elriasztja az iskolától. A közgyűlés vezessen eltávolítása végett küldött-seget a prefektushoz. Ezek volnának azok a feladatok, amelyeket főképpen szükséges lesz a közgyűlés elé tárni.

Többen, hivatkozva a megindulandó aktív pártmunkára, kéri, hogy a vidéken lakó Incze Domokos helyett, aki már több ízben kijelentette, hogy visszaszeretne lépni, Pál Gábort jelölje az intézőbizottság az elnöki tisztségre. Dr. Pál hosszas szabadkozás után engedett az érvek döntő erejének belátta, hogy kötelesség szolítja erre a helyre és a jelölést elfogadja.

Az elnök zárószavai után az ülés lelkes hangulatban ért véget. K. L.

Anyák! Öleljétek át egymást!

Marquise Aberdeen, a Nők Világszövetségének elnöknője nyilatkozatot ad a Brassói Lapoknak — Gróf Bethlen Györgyné magával ragadott — A kisebbségi kérdés megoldása filozófikus alapon — Be a parlamentbe — A kulturális és az iskolaügyek Meg kell szüntetni a prostitúciót — Harc a kivándorlás ellen — A skót kormányzóné szociális programja

50 millió nő harcolt a kisebbségek kulturális és népi szabadságáért

BUKAREST. (A Brassói Lapok munkatársától.) Behajtott szögletű, aranykeretes látogató-jegy tudatja velem, hogy marquise Johbel Aberdeen, a Nemzetközi Nőszövetség elnöknője, 11 órára vár Cantacuzinó hercegnő palotájában.

Őszintén szólva, a bárónő ex officio mondanivalói nem érdekelnék tulságosan. Nem, mintha nem volnék kellő becsüléssel a nőgyesületek rendkívüli tevékenysége iránt, mely kétségtelenül egészen kivételesen nagy társadalmi térre jutott ölel fel. Ellenben, mintegy hivatásszerűleg, ismerem a Nőszövetség programját és így előre retekelt attól, hogy Cantacuzinó hercegnő kitűnő vendége közhegyekkel fog kiegészíteni.

Ennek ellenére már 10 órakor jelentkeztem a palotában, melynek impozáns, művészi architektúra rokonságot mutat a »Napkirály« versaillesi kastélyával. Am 20 percig is eltart, míg utat találok a kastélyba: mindenütt lelakatolt vaskapuk, sőt még a hatalmas, szárnyajtós ablakokat is golyófogó acéllemezek borítják. Végül felfedezek egy oldalajtócskát és ráakadok valami titkárféltre, aki buzgón magyaráz:

— Ez a palota lakatlan. Ugyanis az öreg herceg, aki vagyonát fiára, Misu Cantacuzinóra testálta, végrendeletileg kikötötte, hogy a kastély, mely berendezésével és műkin-cseivel minimálisan 8—900 milliót ér, csak abban az esetben szálljon az örökösre, ha az 10 éven belül ideköltözik. On mosolyog, mert a feltételt bizarrnak találja... Azonban Misu Cantacuzinó nem mosolygott, mert ragaszkodott az öreg palotához, mely mintegy öt-hat percnnyire van ide és ahova az On meghívója is szól. Tehát multak az évek és a herceg nem költözött ide, jöllehet a végrendelet úgy szölt, hogy amennyiben nem tesz eleget atyja óhajának, a palota minde-mentől szálljon Bukarest városára. A kritikus évforduló 1923-ban következett be és Románia legszebb palotája Bukaresté lett — volna, ha ugyan Misu Cantacuzinó vissza nem vásárolja a tanácsától a saját tulajdonát. S vissza is vette. Nem volt rossz üzlet, mert mindössze 100 ezer lejt fizetett érte.

Nézem a palotát. Óriási terméskö-kockák, súlyos acéllemezek, mázsás vaskapuk minenütt. Ide valóban csak ágyuval és dinamittal lehetne betörni. A 100 ezer lejes palotának csak a külső hadi készültsége megér néhány milliót.

Egy kellemes meglepetés

A libériás inas levezet a fogadószobába. A marquise talán félórát is elvárta, azon-ban észre sem veszem a percek mulását. Gyönyörű ez a fogadóterem. A szögletekben

és a sarkokban óriási, antik gobelinek. Kivétel nélkül művészi munka valamennyi. Az egyik, ahogy én itéltem, a »termékenységet« ábrázolja. Középpontját sötét tónusu, hatalmas fa, melynek ágai szétnyulnak a térbe s rajtuk néhány figurálé alakzat, gyümölcsökkel a kezükben. A konstrukció is ugyanaz, csak Ferenczy gobelinjeinek sajátos, melódikus faj-zaalma hiányzik.

Antik, több százados Krisztus-faragványok. A legszebb: az Ur levétele a keresztről. Fa-gombormű, az aláhanyatló megfeszített és hat nőalakkal. Technikailag, tartalmilag egyaránt tökéletes ez az alkotás: szinte vászonnak érezzük, mely valamelyik nagy renaissance-festő keze alól került ki.

Másutt velencei és régi holland csipkék. De mielőtt a szem betelhetne velük, halkan nyílik az ajtó és valaki bejelenti:

— Marquise Aberdeen.

A hangulat cseppet sem száll alá. Ősz haju, kedves, csupa mosoly, rokonszenves nagyszony lép a terembe, aki főbőlintással üdvözl. A régi, igazi nők típusa, aki idős korára is megőrizte lényének két fő, harmóniába olvadó jellegzetességét: a heroikus-ságot és a szépséget, melyek bizonyára éppen ugy tulajdonai a léleknek is, miként a testnek.

S a következő pillanatban a marquise már olyan intellektusról és tapintatról tesz bizonyosságot, mely az újságíró is teljes mértékben megnyugtatja:

— Tudom, uram, hogy nem szeretne tölem banálításokat hallani. A formalitások azonban elkerülhetetlenek. Engedje meg tehát, hogy röviden átfussak ezeken a szölamokon, s utána szívesen megválaszolom kérdéseit.

Egy 50 millió világszövetség

— Kérem, marquise, ha már ragaszkodunk a formákhoz, kezdje talán a saját életével. Ez legalább érdekel mindnyájunkat!

— Talán érdekl az, hogy eléggé változatosan éltem s az évek hosszú során ugyszól-ván végiglaktam az öt világrészt. A férjem ugyanis politikus, akit ide-oda vetett a sors. Körülbelül 10 évig Kanadában laktunk, ahol a férjem kormányzó volt s mint ilyen, ő felségét képviselte. Ugyanezt a pozíciót tölti be jelenleg is Skótszországban. Némi büszkeséggel mondom el, hogy a nemzetközi nőmozgalomban mintegy ötven éve veszek részt. 1880-ban, ahogy banálisan mondani szokták, már szerepet játszottam. Később, főképpen Kanadában, erősen intenzív volt a tevékenységem. Önök talán el sem képzelik, hogy e távoli országokban milyen rendkívül erős és milyen döntő, óriási sulya van a nőmozgalomnak.

— A Nemzetközi Nőszövetség (International Council of Women) 1888-ban alakult meg. Most már körülövezi az egész világot, minden országban működnek a helyi csoportjai s minimális számítás szerint is mintegy 40—50 millió tagja van. Ebből körülbelül megítélhető, hogy milyen rendkívüli ereje és lehetősége van a világszövetségnek ahhoz, hogy az emberiség általános jólétét előmozdítsa.

— A világszövetség minden öt évben nagygyűlést tart. A legutolsó 1925-ben volt Washingtonban, a következő 1930-ban lesz Wienben. Kétévenként kisebb, közbeeső gyűléseket is tartunk, mint például a jövő év januárjában Genfben.

— Ennyit óhajtottam mondani általánosságban. S most várom a kérdéseit.

A kisebbségi nőmozgalom

— Milyen minőségben és mi célból jött Kegyelmes asszony Romániába?

— A Szövetség küldött ki, tehát hivatalos minőségben jöttem. A cél természetesen: szervezés. Azonban inkább tanulmányut lesz belőle. Ugyanis el kell mondanom azt, hogy Romániában a mozgalom vezetése kitűnő kezekre van bízva: Cantacuzinó hercegnő és Calypso Botez asszony legteljesebb és legtehetségesebb munkatársaink sorába számítanak. Az országban a nőmozgalom óriási léptekkel halad előre, s ez kétségkívül az ő önfeláldozó munkájuk eredménye.

— Kiket ismer marquise a kisebbségi nőmozgalom vezető személyei közül?

A kérdésre felragyog Aberdeen asszony szeme.

— Kérem, igazán örülök, hogy felelhetek. Ugyanis tegnapelőtt együtt voltunk gróf Bethlen Györgynével. Irja meg, uram, hogy

Szépség

a legdrágább kincse minden nőnek. A szépség ápolása megőrzi az ifjúságot, kívánatossá tesz és szerencsét hoz.

Az Elida Ideal-szappan a bőrnek egészséges szint ad és megóvja fiatalos rugalmasságát.

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Utolsó maradékáig illatos.

elbájoló, kivételesen művelt, nagyszerű asszony. A grófnő, aki egyébként betegesen jött fel, egészen magát ragadott. Előadta, hogy nem érzi jól magát, s valósággal kockázal volt számára az utazás, de mintegy lelki kényszerűségnek érezte, hogy jöjjön. Látta, ez kitűnő példa arra a belső összehangolódásra, melyet a világszövetség kitermel s a mely lassanként aktív erő lesz a népek életében. Majdan a nagy társadalmi betegségek is gyöngék lesznek ahhoz, hogy meggátolják a rokonlelkek találkozását.

— Ki fogadta még Kegyelmes asszonyt a kisebbségek közül?

— Többen is voltak. Így például a fáradhatatlan Lotty Binder, a német nők vezetője. Azonban nem emlékezem jól, hogy báró Huszár Pálné személtven volt-e jelen, vagy pedig csak lelkes és kitűnő munkásságáról beszéltek nekem. Őszintén bevallom ezt a kis feledékenységet. Rengeteg új impresszió és rengeteg új név: csuda-e, ha pillanatokra nem tökéletes a memória?

A kisebbségi probléma

— Bizonyára méltóztatott foglalkozni a kisebbségek kérdésével?... Legyen szíves ide vonatkozó véleményét elmondani, különösen a nőmozgalommal kapcsolatban!

— A kisebbségi kérdést, melyet ma szociális és politikai vonatkozásaiban a legnagyobb világproblémák közé sorolok, természetesen intenzíven tanulmányoztam. Ez könnyen megérthető, ha számbavesszük, hogy ennek a kérdésnek technikai vonatkozásain kívül rengeteg társadalmi, sőt humanitárius kapcsolata is van. Nem akarok kitérni sem aktuális, sem helyi érdekszerűségekre s csupán a probléma egyetemes oldalait érintem. Véleményem az, hogy a kisebbségi kérdés sürgetős megoldásra vár s ez a megoldás az egyes államoknak is vitális érdeke. Miért probléma tehát ez a probléma? Csupán azért, mert a »béke« megszületett ugyan, de az atmoszféra még mindig háborús. Lelki ágyazás folyik az emberiség frontján... Lehet, hogy a materializációs elmélet hívei megmosolyognak majd, de én mégis kimondom: az anyáknak meg kell ölelniök egymást! Az anyáknak, akik gyermeket szünek és nevelnek, össze kell tartaniok, hogy összetalálkozhassanak a generációk is. Az én álláspontom ez a filozófikus parancs:

»Anyák! Öleljétek meg egymást!»

Es ezt válaszolom az Ön kérdésére is. Ez az ölelés lesz a kulcs, mely megnyitja a mai rettentő problémák ajtaját: az ölelés, mely megszüntet minden kisebbségi és többeségi kérdést, tömegnyomort, kulturharcot, osztálygyűlöletet, hogy helyet adjon egy békés, boldog, emberi együttélésnek.

Helyet a világtestületekben!

— Ha nem haragszik, Kegyelmes asszony, e magasröptű hitvallás után visszazuhanok az élet nyomorúságai közé... Az anyák összeölelése, sajnos, messze van. Napl tragédiáink vannak. Sötét diplomáciai aktusok folynak... háborúk törnek ki... a haladás küzd a reakcióval. Milyen gyakorlati ténykedései vannak az 50 milliónyi nő világszövetségnek?

— Nehéz lenne felsorolni. Mi számolunk az eseményekkel, s a magunk erejéhez mérten mindent meg is teszünk. Indítványaink és befolyásaink elérnek, ha gyöngén is, egész a Népszövetségig. Harcolunk azért, hogy tagjaink helyet kapjanak a világtestületekben: a nemzetközi munkakonferenciákon, a Népligában, és az egyes államok intézményeiben is. Röviden: küzdünk az intézményekért és küzdünk intézményesített jogainkért. Közlebről célkitűzésünk elősegíteni a világbékét, a teljes lefegyverzést, a nemzetközi békebírságot, az általános újjáépítést, a kisebbségi kérdés megoldását, a nemzetközi viszálykodások szerződéses elintézését és a Nemzetközi Munkahivatal tevékenységét. Ennyit politikai eszménkről...

S. Maison Zsófi
Brassóban, Kapu-utca 51. szám, I. em.

nyitotta meg a legkényesebb izlésnek is megfelelő

női divatterméi.

Különböző tanulmányai garantálják a legszebb és a legdivatosabb utcai, estélyi, alkalmi ruhák, angol és francia kosztümök készítését.

33

Kérem a n. é. hölgyközönség szíves látogatását.

— Ami speciálisan a nők helyzetét illeti, a következő célkitűzéseket sorolhatom föl: kívánjuk, hogy választók és választhatók legyenek, hogy az egyes politikai pártokon belül női csoportok alakuljanak. Különös súlyt helyezünk a nevelési kérdésekre: tehetséges gyermekek kiképzési lehetőségeire, praktikus tudományos oktatásra az iskolákban. Háztartástan iskolát követelünk főiskolai rangban. Ezzel kapcsolatban természetesen kívánjuk az erkölcsi és társadalmi kiképzését a gyermekeknek.

— S a kisebbségi oktatással kapcsolatban?

— A Nemzetközi Nőszövetség felkérte minden tagját, hogy különösen azokon a területeken fordítson figyelmet az oktatásügyekre, amelyeken nemzetiségek élnek.

A világszövetség követeli, hogy úgy az iskolaügyekben, mint minden kulturális és pedagógiai kérdésben minden nép egyéniségét, önállóságát és karakterét megőrizhesse. Tehát teljesen liberális álláspontot foglalunk el.

— Gyakorlati problémáknál tartunk, tehát rátérhetünk két más problémára is. Intenzíven foglalkozunk többek között a prostitúció kérdésével. Véleményünk, hogy a prostitúció állami szabályozását mellőzni

kell, mert az ellentmond minden erkölcsnek, káros a közrendre és a közegészségre. A prostitúció állami szabályozása mintegy hivatalos támogatás! Szabályozás helyett egyszerű ténykedésekkel meg kell szüntetni ezt a szomorú intézményt, mely sértő és lealacsonyító a nők egyetemére.

— A másik általános érdekű kérdés a kivándorlás, mely ellen mindannyiszor küzdünk, mindahányszor az üzleti és közérdek ellenes jellegű. Ezzel szoros kapcsolatban áll a leánykereskedelem, melyet a kivándorlásra vonatkozó törvényekkel kellene leküzdeni.

Marquise Aberdeen föláll s bucsuzásul egy fényképet nyújt át.

— Az erdélyi nőknek adja át üdvözlémet. Egyebekben a jövő héten Brassóban leszek. Innen Budapestre megyek, ahol a nemzetközi nőmozgalom egyik legtitiztelemértőbb egyéniségével, Apponyi Albertnével találkozom.

Kissé félszegen hajol meg s szinte szívenkenve mondja:

— Jó lenne, ha legközelebb az anyák összeölelékezésének idején találkozhatnánk... Be jó volna, ha a lelkek renaissanceának én lennék a Pithyája. De ne siessünk a reményekkel... Au revoir! (m. l.)

A Brassói Lapok naptárai bejelentik az új esztendőt

A Brassói Lapok naptárai bekopogtatnak a romániai magyar ember ajtaján és jelzik az új esztendőt. Négyféle köntösben, négyféle tartalommal, négyféle izlésnek, egyéniségnek, szükségletnek megfelelően, de mindanegy formában feltételezve, hogy a magyar ember szívében is magyar, nemzetéhez hű, a holnapért dolgozó magyar.

A Brassói Lapok naptárainak az a céljuk, hogy ehhez a magyar szívhez szóljanak, hogy az új keretek közé került magyarságot szolgálják minden betűjükkel, minden gondolatukkal.

Ma már messze vagyunk azoktól az idők től, amikor minden háznál csak két könyv volt: a biblia, meg a naptár, de azért még ma is sok ilyen ház van, s ezekben a házakban a Brassói Lapok naptára sokszorosan fontos szerepet tölt be. Ilyen helyeken sokszorosan becses az a kultúra, az a tisztá irodalmi színvonal, az az erkölcsi és tudásterjesztő hivatás, amelyet a Brassói Lapok naptárai vállaltak magukra. De naptárainknak nemcsak ilyen helyen van hivatásuk: nincs olyan könyvtár, amelyben ezek a naptárak méltóan helyet ne foglalhatnának és amelyben valósággal szükségesek ne volnának.

A Brassói Lapok, amelynek alapjait az vetette meg az erdélyi magyar nép körében, hogy a meggyőződés hajthatatlan ereje nál a tisztult, konzervatív világnézettel és az erkölcsi magaslatnak megbecsülésével párosult, naptárainban is ugyanazt a szellemet mutatja szóhoz, amelyet egész közéleti szereplésében képvisel. Mikor ezt megírjuk, nem szerénytelenség beszél belőlünk, hanem valóság az, amely mindenkihez szól. Mert a szélsőséges gondolkodásnak mai világában nincs veszedelmesebb feladat, mint azé, aki a világ régi értékeinek szolgálatában fejti ki a maga tevékenységét s aki mindennap újra, meg újra hangoztatja, hogy az életnek csak a vallás adhat igazi tartalmat, hogy a haladást csak a rend fenntartása biztosíthatja, hogy a társadalom fejlődésének csak a régi, kipróbált alapok erősítése felelhet meg. Minden olvasónk tudja, hogy ezért a felfogásunkért mi üldöztetésben részesültünk, hogy bennünket nagyon sokan szeretnének elhallgattatni, de azt is tudja, hogy a Brassói Lapoknak minden megnyilvánulásában igazi erkölcsi erő tükröződik vissza és hogy ez az erő ellent tud állani a szenvedélyeknek, s az elvakultság ostromának.

A naptárakkal kapcsolatban is joggal hivatkozunk milderre, mert a Brassói Lapok naptárai a naptárkészítésnek régi problémáját oldották meg: az egyszerű gondolkodás erejét egyeztetik össze a színvonal emelkedettségével. A Brassói Lapok naptárainál örömmel és büszkén állapítjuk meg, hogy azok nép-naptárak a szó legnemesebb értelmében. Abban az értelemben, ahol az értékek között már nincsenek különbségek, mert nem a forma, hanem a tartalom adja meg ezt az egységességet. Az igazságnak mindig egyszerűnek kell lennie és csak így hathat az a népre, — de csak így hathat azok-

ra is, akik magukat már a népnél magasabban állóknak érzik. S a mi naptáraink egyformán kedvesek a legfejlettebb izlésű kultúrembernek és a nép egyszerű gyermekének is, mert az van meg bennük, ami mindenkiben egyformán él: a magyar kultúra megnyilatkozása. — A mi naptárainkból mindenki tanulhat, ismeretterjesztő részüben a Brassói Lapoknak minden egyes naptára mindenkire nézve egyformán szükséges, sőt valósággal nélkülözhetetlen; az a szépirodalmi anyag, amely naptárainkban helyet talált, igazán kényes irodalmi izléssel és a naptárszerkesztés legkomolyabb szempontjai szerint válogatódott össze s a képanyag még a gyermekeknek is érdekessé, tarkává, színessé teszi naptárainkat.

A Brassói Lapok idei négy naptára, ugyanúgy, ahogy eddigi naptárai is, a romániai magyar könyvpiacnak kétszegtelenül a legnagyobb példányszámban megjelenő terméke. Körforgó gépeink százezerszámra ontják a szépen nyomott íveket és könyvkötészetünk éjjel nappalá tevő munkával, lázas sietséggel igyekszik kötetetté fűzni a gépekből kikerülő íveket, hogy a hatalmas szükséglet kielégíthessük. A csinos, színes, művészi értékű címlappal ellátott példányokat méter mázsás ládába csomagolva küldjük szét az ország minden részébe és számtalan elosztóhelyen, könyvkereskedésekben, újságárúsló irodákban foglalkoznak vele, hogy a nagyládákat kisebb csomagokba osszák szét, s eljuttassák az egyes árusítókhoz. S néhány napba telik csak és naptáraink már ott vannak a magyar családok asztalán, hogy tudást árasszanak, izlést fejlesszenek, és hogy kedvesekké tegyék az olvasásra szánt órákat. S a két milliós romániai magyarság hatalmas táborában a Brassói Lapok naptárai sokszor tízezer példányban elterjedve, a családoknak nélkülözhetetlen kincsévé lesznek. Mi joggal mondhatjuk el, hogy nemcsak a magyarság egy kis rétegének dolgozunk, hanem magának az egész magyarságnak, mert a Brassói Lapok naptárait a magyaroknak minden rétege olvassa és használja, mert a magyar nemzeti érzés felül áll a társadalmi rétegeken és éppen ez az, ami egy testté kapcsolja őket.

S szabad beszámolnunk arról is, hogy naptárainknak ez a hatalmas sikere, ez az évről-évre fokozódó szeretet boldoggá és büszkévé tesz bennünket. Az a visszhang, amelyért dolgozunk. Az a visszhang, amelyben jutalmunkat megtaláljuk. Mert ilvenkor érezzük meg, hogy mennyire a Romániában élő magyarság véréből, testéből valók vagyunk, hogy milyen jól ismerjük gondolatait és óhajtásait, milyen biztos az a tanítás, amellyel újjunkat szenvedő szívünknek öltöztetjük és milyen igaz méltánylásban részesül az a munka, amelyet érte végzünk.

A Brassói Lapok naptárai megtalálhatják utiukat minden magyarhoz és maguk is hozzájárulnak ahhoz, hogy ez a magyarság mindig egységesebbnek és összeforrottsággal minél erősebbnek érezhesse magát.

Nagy Vince fantasztikus beszéde a román-magyar personál-unióról

Befejezés előtt a magyar felsőházi javaslat vitája

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlést még mindig a felsőházi javaslat vitája foglalta le. Tegnap az első szónok Eckhardt Tibor fajvédő képviselő volt, aki a javaslatot elfogadja. Helyesli, hogy a főnemesi osztály képviselőjehez jut, nem kifogásolja a zsidóság képviselőjét sem, de helyteleníti, hogy a zsidó rabbi az egyházi méltóságok között legyen. A választott rabbi — mondotta — nem foglalhat helyet a magyar egyházi méltóságok között, akik annak idején banderális alapon nyertek jogosultságot. A magyar munkásság mindaddig, amíg nemzeti alapon álló kellő súlyu szervezettel nem rendelkezik nem juthat be a felsőházba.

Ezután a Habsburg kérdésről beszélt. A Habsburgház jogát a magyar trónra megszüntetettnek tekinti, majd Apponyit támadta legutóbbi beszédéért, aki szerinte csak a hideg formula kedvéért mondotta, hogy hajlandó mindent feláldozni. Visszautasítja azt a kijelentését, amelyben a szabadkirályválasztókat forradalmároknak nevezi.

Nagy Vincze a következő szónok. Nem tudja, hogy az ifjú főhercegek, hogyan tartják összeegyeztethetőnek, hogy a detronizációs törvény és Budaörs után felsőházi tagságot fogadjanak el. Ellenzi azt is, hogy az egyházak vezetői részt vegyenek a politikában.

Ezután az általános titkos választójogról szól. Szóváteszi, hogy a kormány fontos alkotmányjogi deklarációra készül, amelyről saját pártjának sincs tu-

domása. Bethlen, adataim szerint — mondja — elhatározta, hogy

a román uralkodó családot personál-unió alakján az ország trónjára ültetni.

Nem én dobom a közvéleménybe ezt a problémát. Egyik erdélyi lap már évekket ezelőtt felvetette ezt az ötletet, amely akkor nem sikerült. Most Bánffy Miklós gróf lépett akciójába. Több külföldi lap azt írta, hogy Bánffy azzal a politikai küldetéssel ment Romániába, hogy előkészítse a personál-uniót. Bethlen legutóbb Bánffyval tárgyalt a kérdésről, a mikor Budapesten járt, valamint Bernády marosvásárhelyi polgármesterrel is. A román trónörökös, aki Párisban tartózkodik Magyarország és Románia közös uralkodó jelöltje, aki demokratikus gondolkodása miatt úgy az Okiráltságban, mint Erdélyben igen népszerű.

(Felkiáltások a jobboldalon.) Ezt senki sem veheti komolyan. Nem helyes idehozni ezt a kérdést!

Nagy Vincze: Pedig komolyan kell venni, ne hogy ma holnap a román király bevonuljon Budapestre, Bánffy gróffal, mint udvarnaggal.

Barabás Samu: Meg kell botránkozni ilyen beszédre, nem hiszek én ebből egy szót sem.

Nagy Vincze: Az egész világon mindenütt pertraktálják a kérdést, a nemzetgyűlésen is foglalkozni kell vele. Ha kacska akkor le kell löni és erőyes cáfolatot kér a miniszterelnöktől.

Magyarország gyógyuló sebei

Rassay Károly és az ellenzéki program — „Rend van itt, de szabadság nincsen” — Mit ér a magyar nemzetgyűlés ellenzéke?

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Rassay Károly a szerkesztőségi szobájában fogad. Alacsony, kövéres ember, úgy látszik, szeret elegánsan öltözködni. Fialtal, ahogy illik is egy modern magyar politikushoz. A modorában van valami, ami nem nagyon rokonszenves nekem, talán valami elbizakodottság. Határozott és megengedhetetlen, legalább ezt a véleményt igyekszik felkelteni a hallgatóságban. A kérdésekre gyorsan, gondolkodás nélkül válaszol, igaz, hogy ezek csupa olyan kérdések, amelyeket igen sokszor hall, vagy igen sokszor végiggondol. Azok a kérdések, amelyekre a válasz egyúttal már program is: az ellenzék építőprogramja.

— Mit tart képviselő ur, kormányképes-e a nemzetgyűlési ellenzék?

— Miért ne volna kormányképes?

— Mert nincs kormányzati programja.

— Ezt nem értem. Miért ne volna? Hogy az ellenzéknek ne volna programja?

— Ugy értem, hogy nincs olyan építő programja, amely alkalmasná tenné arra, hogy az ország ügyeinek vezetését átvegye.

— Dehogyan nincs. Ont rosszul informálták. Az egyesült ellenzéki blokknak pontos programja van, az ellenzéknek pedig ez a legjelentősebb része.

Az egyesült ellenzéki blokk a Rassay Károly vezetésével álló csoport. Több pártmunkatársból alakult ki, de ma már egészen is volt, hiszen még emlékeznek rá a mi olvasóink is, hogy a nemzetgyűlési választások idején és még a parlament munkájának megkezdésekor is vagy negyven különböző párt boldogította szegény Magyarországot.

Rassay néhány szóval ismerteti az ellenzéki blokk kialakulását, s azokat az elemeket, amelyekből összetevődött.

— Hiány tagja van a blokknak?

— Tízennégy. Erre ön természetesen azt mondja, hogy tízennégy emberrel nem lehet kormányozni.

Közbizalom. Ezt igazán nem engedhetem

mert ebben aztán csakugyan előbbre vagyunk Magyarországnál.

— Dehogyan mondom. Hiszen nálunk négy emberrel szokás a kormányt átvenni s csak egy választásba kerül és azonnal megvan a lehengerelő többség.

Rassay furcsán néz rám. Nem tudja, hogy komolyan beszélek-e. Pedig ez a legvéresebb komolyság. S engem nem is az lep meg, hogy kevesen vannak a blokkban, hanem inkább az, hogy miért hívják akkor magukat blokknak. Egyesült ellenzéki blokk... Még nem ismerem olyan jól a pártviszonyokat, hogy első percben tudjam, miről van szó, s azt hittem, mikor ezt a nevet említette, hogy ő már valóságként beszél arról a nagy fuzióról, amelyre az ellenzék baloldali pártjai készülnek és amelyről mostanában nagyon sokat beszéltek. S hogy elárulja, mi is az a blokk, egy kicsit a háborúra kell gondolnom és arra, hogy a mi Szvetenay uccai mészárosunk egy szép nap átfestette a cégtábláját így: „Központi húsarnok.”

— Nem a számon mulik, mondom, hanem azon, hogy mi van a pártnak a programjában. Például mi a párt felfogása a gazdasági kérdésekről.

— A legnagyobb takarékoság alkalmazása az egész közigazgatásban. Nem is képelem, hogy milyen fejtelenség van itt a megszervezésben. Ha az ember a legegyszerűbb ügyet el akarja intéztetni, a hivataloknak egész légiójára van szüksége.

— Igen, de hiszen a kormány sem mond soha egyebet, csak azt, hogy takarékoskodni kell és az országnak talán nincs is más baja mint az, hogy a pénzügyminiszterei szüntelenül takarékoskodni akarnak.

Rassay bővebben magyarázza ezt a programot, de egyáltalában nem tud meggyőzni arról, hogy gazdasági tekintetben messze nézne az ellenzéki szem; nem árul el semmit abból, mintha ők tudnák a módját annak, hogy kell megindítani az országnak kátyuba jutott gazdasági szekerét, hogy lehetne talpraállítani a termelést, felélni a ke-

reskedelmet, megindítani a tőke bedugult forrásait. Meg is mondom neki:

— Ebben igazán nem látom az ellenzéki program jellegét. Mindez, amit képviselő ur mond, olyasmiről, hogy a kormány is bármelyik pillanatban magáévá teheti az egész programot, sőt nem is csinál egyebet, mint hogy mindig ugyanezt a programot hangoztatja.

— De nem tudja megcsinálni. Egyáltalában a kormány nem törődik egyébbel, mint azzal, hogy diktatori módon elnyomjon mindenféle ellenzéki megnyilvánulást. Tiszta választásra kellene engednie a dolgot és a nemzet elsőpörné helyérei az egész kormányt.

— Képviselő ur csakugyan azt tartja, hogy a kormányzás jellege diktatorikus? En ezt a kérdést már több helyen tettem fel, mert nagyon fontosnak tartom s eddig azt a felvilágosítást kaptam, hogy komoly kérdésekben a kormány az ellenzéki álláspontot is honorálni szokta s nem él egyszerűen azzal az erővel, amelyet neki a szavazatok tulajdoni többsége biztosít.

— Ez a felvilágosítás teljesen valótlan, akárki adta is. Tessék csak arra gondolni, hogy itt, hogy mennek a választások. Ott van például a Fenyő Miksa esete. Magam is ott voltam és ha a kormány nem fejt ki a legnagyobb terrort, Fenyőnek ezer szótöbbséggel kellett volna bekerülnie a parlamentbe. A végén Fenyő maga kérte, hogy hagyják békébe a hívei az erőlködést és önként visszalépett, itt diktatura van, s ezt nem lehet letagadni.

— Lehet, hogy így van. De mondja meg őszintén képviselő ur, vajon ezekben a zavaros időkben nem volt-e jobb az országra nézve, ha olyan kormánya volt, amely tudott élni ezzel az eszközzel és ezzel megóvta az országot a felfordulástól? Tegyük fel, hogy csakugyan diktatura ez, de nem épen erre volt az országnak most szüksége?

— Ezt már megint nem értem. A parlamentarizmus helyett a diktatúrát látja az ország megmentését?

— Arra gondolok, hogy például Franciaországban a dolgok nem tudnak helyreigazodni, mert ott a parlamentarizmus teljes egészében érvényesül, és biztos, hogy épen ez az oka Franciaország minden bajának.

— Főlölsleges és meddő vita. Az országnak meg kell engedni azt, hogy szabadon mutathassa meg a maga politikai

Télidőben senki sem tudja elkerülni a hűlést. Krónikus katarrusok, köhögés és rekedtség, reumatikus fájdalmak és gyomorbántalmak jelentkeznek és csökkentik a munkaképességet és életkedvet. Aki mindezekről a bajokról meg akar szabadulni, gyógyítsa meg magát alaposan és gyorsan a Páter-féle gyógyteákkal:

Dr. Páter-féle

**Köhögés elleni tea
Köszvény és rheuma elleni tea
Gyomor-tea
Tüdő-tea**

A Dr. Páter-féle gyógyteák minden gyógyszerárban és drogériában kaphatók. Postai szétküldés utánvétel mellett a „Csillag” gyógyszerár (Brassó, Hosszu-utca 14) központi raktára által. Kérje levelezőlapra a Dr. Páter tanár új gyógyteáiról szóló tájékoztató füzet díjtalan beküldését az Amphora részvénytársaságtól Brassóban.

arcát. Tiszta választásokra van szükség és arra, hogy az ország igazi akarata érvényesüljön.

Abbahagyom a vitának ezt a részét. Hiszen nem is az a feladatom, hogy meggyőzzem, hanem az, hogy ő győzzön meg engem, illetve, hogy tájékozódjam egy ellenzéki politikai elgondolásai felől.

Azonban azóta maga Rassay válaszolt nagyon érthetően a saját kérdésére. Megírtuk nemrég, hogy egy beszédében az ellenzék temperamentumos vezére ezt jelentette ki:

— Renk van ebben az országban, de szabadság nincs!

Sok ország van, amelyik boldogan cserélné el a maga állapotait azokkal, amelyekről a legvehemens ellenzéki vezérnek ezt kell kijelentenie.

Külpolitikai kérdésekre terelem a szót:

— A külpolitikában a mi programunk az, hogy minden szomszédállammal a lehető legjobb viszonyt kell fenntartani.

Elképedve hallgatom. Ez az ellenzéki program! Eddig az volt a szokás, hogy a kormányok kisajátították az ellenzék programjait, hogy lehetetlenné tegyék az ellenzéki eszkalációt. Itt úgy látszik, fordítva van: az ellenzék veszi ki a szót a kormány szájából.

— De hiszen a kormány nem csak mondja, de csinálja is ezt és ugyanezt mondta nemrég a kormányzó is Mohácsen.

— Igen, de nem kapott rá visszhangot sehonnán. Hát szabad azt megengedni, hogy a kormányzó kijelentései hatástalanul hangozzanak el? Micsoda külpolitika az ilyen?

Ez aztán igazán furcsa fajta az ellenzéki érvelésnek. Mit mondjon akkor a kormány és mit mondjon maga a kormányzó, ha ez így van?

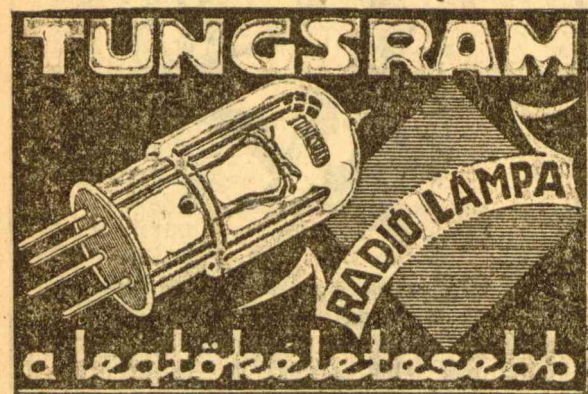
Sajnos, félbeszakítanak bennünket. Rassay főszerekeszt is, politikus is, sokan járnak hozzá, keresik, lefoglalják. Már is tulsok időt juttatott nekem, bucsuznom kell tőle. Vajon tudott volna-e valami újat mondani?

Nem tudom, igazat ad-e nekem az erdélyi olvasó: én Rassayban nem látok mást, mint egy temperamentumos szónokot. Minden igazi nagy egyéniség nélkül. S azt hiszem, teljes joggal állapítom meg, hogy Magyarországnak csakugyan nincs ma ellenzéki programja. Mindenki a kormány szemével látja a dolgot és mindenki csak annyiban ellenzéki, hogy mivel felelőtlen, szabadon kritizál. De ha arra kerülne a sor, mindenkinek az volna az egyetlen törekvése, hogy ott folytassa, ahol Bethlen abba hagyta és nyilegyenesen haladjon tovább a Bethlen útján.

Ehhez azonban Bethlennek kell lenni, akiről maga Fenyő Miksa mondta meg:

— Bethlen Magyarország számára ezekben az időkben majdnem providenciális ember volt.

Semper Idem.

Nagy adóellenes tüntetősziájk Berlinben

BERLIN. A hatalmas adóterhek miatt Berlinben ma nagy tüntetősziájk volt, amelyben huszezer üzlet, kétezer vendéglő és ötezer kávéház három óra hosszát zárva volt.

Közvetlen légi összeköttetés létesült a Skandináv országokkal a Balkánra

BERLIN. A cseh és német kormány képviselőinek a légi forgalomra vonatkozó tárgyalásai sikeresen befejeződtek. A tanácskozás eredményeképpen Berlin, Prága, Bécs és Budapest érintésével megvalósul a skandináv országokból Közép-Európán át a Balkán felé irányuló légi forgalom.

A jövő héten folytatódnak a kormány és a kisebbségek tárgyalásai

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Megemlékeztünk arról, hogy gróf Bethlen György, a Magyar Párt elnöke tegnapelőtt Bukarestbe érkezett, hogy illetékes kormánykörökkel főképpen az iskolaügyi problémákkal kapcsolatban felvegye a tárgyalásokat. Bethlennel egyidőben több német képviselő is Bukarestbe érkezett, hogy a kormány és a kisebbségek viszonyát még a parlament megnyitása előtt tisztázzák.

Értesüléseink szerint a lefolyt tárgyalások egyelőre még nem végeztek pozitív eredménnyel, aminek oka az olasz misszió látogatásában keresendő. Ugyanis a kormány tagjai reprezentációs kötelezettségeikkel annyira le voltak foglaltva, hogy behatódó megbeszélésekre nem tudtak elég időt szentelni.

A tárgyalásokat éppen ezért elhalasztották s a kisebbségek megbízottai a jövő hét elején érkeznek ismét Bukarestbe.

Négy rádióbizottságot állítottak fel Erdélyben

Megkönnyítik a rádióengedélyek beszerzését — Királyi dekrétum engedélyezte a Societatea Radiofonie megalakulását

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes, hogy a rádióengedélyek beszerzése eddig rendkívüli nehézségekbe ütközött. Míg a külföldön egyszerűen még a telefonnál is sokkal gyakoribb kultureszközzé fejlődött a rádió, addig Romániában csak néhány szerencsés ember jutott egy-egy apparátus birtokába.

Már eleve tudható volt azonban, hogy az az elszigeteltség, melynek indítóoka tulzott »állambiztonsági« szempontok voltak, nem tarthatók fent sokáig. Lehetetlenségnek látszott ugyanis, hogy egy rendkívüli kulturális eseményt jelentő találmánytól, hosszabb ideig el lehessen zárni az országot. S valóban, november 1-i kelettel királyi dekrétum jelent meg,

mely jóváhagyta a Societatea Radiofonie megalakulását és teljesen megváltoztatta az eddigi rendszert.

Ez a dekrétum forradalmat jelent Romániában a rádió kezelésének terén. Ugyanis a Societatea Radiofonie-nek, mely egyébként állami vállalat, már csak üzleti szempontból és elsősorban érdeke lesz a rádió terjesztése.

A vállalat alaptőkéje 30 millió lej,

mely összegből 20 milliót magánosok, 10 milliót pedig az állam jegyez le, de a kincstár adja ezenkívül a társaság székházát és a többi szükséges ingatlanokat is. A Radiofonie r. t. Bukarestben leadóállomást létesít, mely egyelőre — a napi eseményeken kívül — a parlamentet és az operát fogja továbbítani.

Ezzel az alakulással szoros kapcsolatban áll az a hír is, hogy Erdélyben négy, az okiráltságban pedig három rádióbizottságot állítottak fel.

Ezeknek az albizottságoknak székhelyei Arad, Temesvár, Nagyvárad és Kolozsvár, illetve Csernovitz, Jassi és Klsenev, mint a helyi postalgazgatóságok alosztályai működnek.

Ismeretes, hogy eddig mindössze egy bizottság működött Bukarestben, mely a rádióengedélyeket igen szigorúan kezelte. Az albizottságok felállítása egyet jelent azzal, hogy ez a szigorúság megszűnik és az engedélyeket különösebb nehézségek nélkül fogják kiadni.

Mint kúriózumot említjük meg, hogy az alig néhány napos Societatea Radiofonie igazgatói állásért máris a leghevesebb küzdelem indult meg.

Óriási vihar a temesvári városi tanács ülésén

Feloszlatják a tanácsot?

TEMESVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Temesvár város tanácsa tegnap délután izgalmas ülést tartott. A napirenden az igazságügyi palota építésének ügyét tárgyalták, amelynek során Gruja Demeter szélsőbaloldali városi képviselő szólalt fel, s kijelentette, hogy őt nem érdekli az igazságügyi palota építése, mert az amugy is kapitalista érdekeket szolgál, a szegény embereket fogja megnyomorítani, a sikkasztók, a panamisták és a nagy gazemberek amugy se kerülnek oda. Ez a kijelentés óriási vihart keltett, a szocialisták zavartan hallgattak, míg nem Bogdán Antal prefektusnak sikerült a rendet helyreállítani.

Alig csillapult le ez a vihar, s a tanács áttért a Ferdinánd szálló bérletének tárgyalására, újabb vihar tört ki. Az ülésen jelen volt Nicolau, a szálló tulajdonosa is, aki idegességéről közismert ember Temesvárott, s amikor a tanács tagjai zárt ülést kértek, Nicolau felugrott, az elnökhöz rohant, s torkaszakadtából kiáltotta:

— A minisztérium minden szerződésmet jóváhagyta, nincs joguk erről tárgyalni. Ez csalás!

Óriási izgalom tört ki erre újból, mindenfelől hangzottak a kiáltások:

— Ki vele! Nincs joga beszélni!

A szocialisták magukból kikelve tuszkolták ki Nicolaut az ülésteremből, aki

még az ajtóból visszafordulva ezt kiáltotta:

— Bolseviktek!

A láрма sokáig tartott, s Bojincă dr. képviselő megjegyezte:

— Ez a tanács se lesz együtt egy hét múlva.

A városban tényleg az a nézet alakult ki, hogy ilyen jelenetek után ezt a tanácsot okvetlenül fel kell oszlatni.

Ma délre várják az osztrák köztisztviselők sztrájkjának kitörését

BÉCS. A közalkalmazottak huszonötös bizottsága tegnap délelőtt részletesen foglalkozott a kormány legutolsó ajánlatával. A bizottság elfogadhatatlannak találta az ajánlatot, s elhatározta, hogy amennyiben péntek délig nem teljesítik a közalkalmazottak követeléseit, nyomban a sztrájk fegyveréhez nyulnak.

Kávéházban, étteremben és mindenütt, ahova magyarok járnak, követelje a „BRASSÓI LAPOK”-at, Románia legelterjedtebb magyar napilapját.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Az előfizetésre vonatkozó indítványok az első oldalon, a lap fején olvashatók. Hirdetések vagy közvevények a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizománysunk útján is feladhatók. A *-gal megjelölt közlemények díjazás alá esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidálatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Vasárnap, november 7. Kath.: Engelbert. — Prot.: Rezső. — Görög: Lázár. — Izr.: 5687. Kislev 1. — A nap: 7.08—16.55. — Hold: elsőnegyed 13.41 12.11 perckor. — Időjárás: Lényeges változás nem várható

November 1.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése november 1-én lejár, hogy előfizetésük megújításáról idejekorán gondoskodjanak, nehogy a postautalványok késedelmes beérkezése miatt a lapküldés megakadjon.

Előfizetési árak vidékre:

Egy évre	1000 Lei
Félévre	520
Negyedévre	270
Egy hónapra	100

Tisztelettel:

Brassói Lapok kiadóhivatala

A nagy nap előtt

Vasárnap, november hó 7-én ünnepli a Brassói Székely Társaság negyedszázados köz művelődési és emberbaráti munkájának zász lószenteléssel egybekötött jubiláris ünnepét. Ezen a napon szent frigyot kell kötnie minden magyarnak azzal az egyesülettel, mely a gondterhes Ma legnagyobb problémáinak egyikét igyekszik eredményesen megoldani. hogy kisebbségi sorsunk bizonytalan jövője részére legalább egy olyan erősséget biztosítson, mely lehetővé teszi fennmaradásunk alapjainak kiépítését.

Hogy mi a kisebbségi sorsba jutott erdélyi magyarságra nézve a Brassói Székely Társaság és hogy mennyire jelentős intézmény ez magának az egész országnak jól felhagott érdeke szempontjából is, azt immár szükségtelen fejtegetnünk. Mindenkinél tudnia kell, hogy ez az egyesület milyen fontos tényezője az iparosképzésnek és ez által a gazdasági élet egészséges kialakulásának. Es ezért mindenkinek kötelessége oda állni e mellé a derék egyesület mellé és erkölcsi és anyagi támogatással lehetővé tenni, hogy ez a szervezetünk megizmósodjon és létrehozassa a tervbevett »Brassói Székely Tanonc-Öthont.«

Sokan és sokszor verik a mellüket és hajlékozó szájjal hirdetik, hogy dolgoznunk kell népünk gazdasági szárnybontása és fejlődése érdekében. Mi azt mondjuk, hogy kevesebb beszédet, frázist és több munkáscselekedetet kérünk és várunk véreinktől. A Brassói Székely Társaság huszonöt éven át szorgalmasan dolgozott és épített. Tessék most mindenkinél beszűntetni a kérkedő, hivalgó szónoklázást és tessék odaállni a mellé a mindnyájunkat örök hálára kötelező gárda mellé, mely nem szónokolt, hanem dolgozott és ezennel is némán, de annál önfeláldozóbb buzgalommal akar a kitűzött cél érdekében munkálni.

Brassó és vidéke magyarjai gyűlenek vasárnap mind össze! Legyenek mind ott az ünnepségeken és tegyenek tanúságot arról, hogy megbecsülik az önzetlen, a becsületes és értékes fajmentő munkát és esküdjének, hogy valamennyien arra az égszínkére lobogó zászlóra, melyet vasárnap avat fel a Brassói Székely Társaság.

— A király aláírta Cuza professzor levezését. Bukarestből jelentik: Tegnapi király aláírta azt a dekrétumot, mely Cuza professzort, a Keresztény Nemzetvédelmi Liga ismert vezetőjét, visszahe-

Anglia egyik leggazdagabb embere megölte feleségét, aztán öngyilkos lett

Az angol főváros szenzációja

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az angol fővárosban hatalmas és megdöbbentő szenzációt keltett Brunner miliomos tragédiája. Brunner, aki a legnagyobb angol vegyipari gyár elnöke volt, leányának, Lichtenstein hercegnőnek a birtokán tegnap agyonlőtte feleségét, azután önmagát.

Tettéknek okát pillanatnyi elmezavarral magyarázzák.

Az öngyilkos házaspár leányát a múlt évben vette feleségül Lichtenstein András herceg, aki hatalmas trösztöt alapított, a mely a hatalmas Brunner-cég minden ipari vállalatát magában foglalja, s amelyek a német vegyi iparral és robbanó anyag gyár-

tással akarják felvenni a versenyt. Brunner német Ethel Lohnstien művésznévén, mint író nőt, nagyon jól ismerték.

Brunner vagyonát öt millió fontra becsülték. Ötvennyolc éves volt, fia John Brunnernek, aki Anglia legnagyobb vegyipari gyárat Muna Lajos német vegyészmérnökkel együtt alapította.

Az öngyilkosság előtt Brunner közölte a személyzettel vacsora után, hogy feleségével egyedül akar maradni. Ejjétkor két dörrenés hangzott a szalonból, s mire a személyzet berohant, mind a ketten halottak voltak.

lyezte a jassi-i egyetemre. Cuzával egyidejűleg visszahelyezték Leatrio és Sion Floriu professzorokat is.

— Elfoglalta hivatalát Marosvásárhely új pénzügyi adminisztrátora. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Tegnapi megérkezett az új pénzügyigazgató Theodoranu konstancai adminisztrátor személyében. A pénzügyi tisztviselők tegnap este ismerkedési bankettet rendeztek tiszteletére. Az adminisztrátor az üdvözlő beszédre kijelentette, hogy követelménye az, hogy pontos és lelkiismeretes munkát végezzenek a tisztviselők s működésükben az ügyfelek és állam érdekeit tartásák szemük előtt. A magyarság azt várja az új adminisztrátortól, hogy ne kövesse a mai súlyos gazdasági helyzetben Ne-deanu példáját, aki kiméletlenül járt el az adók behajtásánál.

— A Brassói Székely Társaság elnöksége felkéri azokat az iparosokat, akiknél a Társaság által elhelyezett tanoncok vannak, sziveskedjenek tanoncaikat november 7-én, vasárnap egész délelőttre szabad-ságolni és intézkedni az iránt, hogy az ifjak ünnepelő ruháikban reggel 8 órakor valamennyien pontosan jelenjenek meg a református templom udvarán. A tanoncekat itt összegyűjtik és a román. kath. főgimnázium udvarára vonultatják, ahol a jubileumi ünnepség alkalmából lefénnyképezik. Ezután az ifjak résztvesznek a diszközgyűlésen és zászlószentelésen. Az elnökség kéri a keresztányakat, nyoszolyólányokat, vőfélyeket és a Társaság összes tagjait, hogy az új zászlónak a plebánia templomban, reggel 9 órakor történő felszentelése után egyegyed 10 órakor legyenek pontosan a román. kath. főgimnázium udvarán, hol a fényképezések történnek meg. Három csoport-kép készül. Első a zászlóanyát, a keresztányokat, nyoszolyólányokat és vőfélyeket örökíti meg; a második kép a Társaság tagjairól, a harmadik a Társaság által gyámoltított székely tanoncokról készül. Fontos, hogy mindenki pontosan ott legyen és a felvételek gyorsan elkészüljenek, hogy 10 órakor a diszközgyűlés pontosan kezdetét vehesse. A diszközgyűlésen a Társaságot üdvözölni szándékozó testületeket és intézményeket kéri az elnökség, sziveskedjenek ez iránti szándékukat a közgyűlés megkezdéséig József Domokos főtitkárnál bejelenteni.

(*) Orvosi körökből. Dr. Weisz Imre szülész, nőgyógyász, venerológus, rendel Arva-ház-ucca 3 szám alatt 11—1-ig, 3—6-ig.

A világsajtó humora

Kohn, aki nagyobb összegre biztosította magát baleset ellen, az országuton megy és egy felfordult autót talál. Az árokban nyög az autó tulajdonosa. Őda megy hozzá és megkérdi:

— Volt itt már csendőr?

— Nem volt.

— Voltak már itt mentők?

— Nem voltak.

— Egyáltalán nem volt itt senki?

— Nem.

— Akkor legyen szives és engedje meg hogy én is maga mellé feküdjek.

9861

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy, tisztelemet f. hó 6-án (szombaton), Kut-utca 30 szám alatt megnyitom. A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Vári Szabó Pál
cukrász.

— A brassói örmény-magyar hangverseny művészi szempontból is nagyszabásu eseménynek ígérkezik. Eghiasarian Leon és Willer dr. közös munkájának eredményeként a magyar dalárda még azokat is meg fogja lepni remek teljesítményével, akik pedig működéséről eddig is a legjobb véleményvel voltak. Az estély 9 órakor kezdődik az Apolló helyiségében szombaton.

— A belga trónörökös esküvője. Stockholmól táviratozzák, hogy ott tegnap nagy ünnepségek között ment végbe Lipót belga trónörökös és Arisztid svéd hercegnő menyegzője. Az esküvőre négy király érkezett a svéd fővárosba; a vőlegény apja, Albert belga király, valamint a svéd, norvég és dán uralkodók fényes kísérettel. Az első felköszöntőt a svéd király mondotta, amire Albert király válaszolt. Az esketést Lindhager stockholmi polgármester végezte, akit 1914-ben köztársasági propaganda miatt börtönbüntetésre ítélték, s ma is a szocialista párt tagja.

— Halálraítélték a berlini gyorsvonali merényletét. Hildesheimből táviratozzák, hogy az esküdtszék halálra ítélte Schlesinger Willi Wébert, továbbá két évi börtönre Walter Wébert, akik ez év augusztusában a berlin-kölni gyorsvonatot kisiklasztották, ami huszonnégy ember életébe került.

— A csikszeredai ügyvédi kamara új dékánja. Csikszeredából telefonálja tudósítónk, hogy az ottani ügyvédi kamara dékánjává Daradics Félix dr.-t választották meg.

— A Brassói Székely Társaság vasárnapi, táncsal egybekötött műsoros estélyére a jegyek szombat estig Király Lajos kolostor-utcai dívatkereskedésében válthatók. Vasárnap a Vigadóban este 7 órakor kezdődik a pénztárnyitás.

— Tévedésből lőtték meg Mihail Pascovit. Nénány nappal ezelőtt a brassói rendőrségen nyert információ alapján azt a hírt közölte a Brassói Lapok, hogy a Cenkalja 8. számú ház kertjében egyik éjszaka betörők jártak, s hogy a ház tulajdonosa, Gordon D. Hayward, az egyik betörőt lábán meglőtte, mire a többi betörő elmenekült. Amint a nyomozás megállapította most, ez uttal nem betörésről volt szó. Az történt, hogy Pascovici Mihail, aki szintén a Cenkalján lakik, a kérdéses éjszakán ittasan jött haza, mire édesapja kizárta a házból. A fiatal Pascovici mit tehetett, hogy az éjszaka valahogyan eltöltse, a szomszéd kertbe ment át, hogy aludjék. A zaj, amelyet a kertben okozott, megriasztotta a ház lakóit és Gordon D. Hayward betörőt gyanúsítva, kilőtt az ablakon, s a golyó történetesen a jobb combján talált. A lefolytatott nyomozás eredményeképpen az ügyész Pascovicit már szabadlábra is helyezte.

Névjegyek, cégkártyák,

eljegyzési-, esküvői-

báli meghívók,

hangverseny-műsorok, falragaszok,

belépő-jegyek

olcsón, izléseken készülnek a

Grünfeld-nyomdában

Brassó, Kapu-utca 64-66
Telefon 6-77Vidéki, postal rendeléseket
gyorsan, pontosan elintézzünk!

— Hétfőn ülést tart a magyar Párt közgazdasági szakosztályának kereskedelmi bizottsága. Kolozsvárról jelentik: A Magyar Párt közgazdasági szakosztályának kereskedelmi és ipari bizottsága, hétfőn délután három órakor ülést tart, amelyen a munkák marákról most készülő törvényjavaslatot fogják tárgyalni. Az ülésre a pártnak legnevesebb gazdasági szakembereit hívták meg s ezen Gyárfás Elemér fog elnökölni.

— Az olasz missio bukaresti látogatása. Bukarestből telefonálja tudósítónk, hogy az olasz missio, amely a spalatói herceg vezetése alatt ezidőszent a román fővárosban időzik, tegnap este újból a királynál volt fogadtatáson. Utána az olasz követségen diszebed volt. Ma délután a Calea Victoriei a királyi palota előtt ünnepség és katonai díszszemle volt. A misszió tagjai vasárnap délután három órakor érkeznek Színajából Brassóba, ahonnan autókron azonnal tovább utaznak Törösvárra.

— Az Általános Munkásdalárda műsoros estéje. A Brassói Általános Munkásdalárda, holnap, szombat esti tánccal egybekötött műsoros estélyének előkészületeit immár befejezte a rendezőség. A dalárda teljesen felkészülve várja a holnapi estét, hogy bemutassa a közönségnek tudását, s hogy egyben szórakozást is nyújtson. A műsoron a magyar és román dal vegyesen van képviselve, s magánszámok és karénekek váltják fel egymást. A műsort egy egyfelvonásos énekes játék fogja bezárni. Műsor után reggelig tartó tánc. Az estélyt a Vigadó nagytermében tartják meg és este pontban félkilencor kezdődik.

— Tea-délután. Az izraelita nőegylet következő teadélutánja november hó 14-én lesz a Redoute-kéktérben. A tiszta jövedelmet a Chanuka ünnep alkalmával szegény gyermekek felruházására fordítják. Háziasszonyok lesznek: Szántó Miksáné, Menczi Lajosné, Schvarcz Bernátné és Wagner Adolfné.

— A zsidó nemzeti szövetség nagyváradi konferenciája. Nagyváradról jelentik tudósítónk. A zsidó nemzeti szövetség vasárnap délelőtti tizenegy órakor tartja meg Nagyváradon konferenciáját. A konferencia iránt az erdélyi zsidóság körében élénk érdeklődés mutatkozik, már csak azért is, mert ezen a konferencián alakítják meg a zsidó pártot.

Itt vannak

az új világslágerek!

2870

Kis Komárom, Nagykomárom. Charleston-Fox. Nagyobb sláger mint a Valencia, lej 40—Ró, Ró, Rozi, lej 36— Moravetz kiadás, mindenütt kaphatók.

— Több millió értékű árut raboltak össze a Marosvásárhelyen elfogott betörők. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Közöltük a minap, hogy Bujor államrendőrségi bűnügyi osztályvezetővel az élen, a rendőrség tizenegy tagból álló vagonfosztogató társaságot leplezett le. Ezek a vasutasok Madfalva és Marosvásárhely közti vonalon fosztogatták a teherszállmányokat. Megállapítást nyert, hogy 1921. óta rendszeresen működtek. Azt is megállapították, hogy több millió értékű árut raboltak össze ez idő alatt. Ötszáz métermázsza szalonnát, rengeteg gabonát, cukrot, posztót, lisztet és más árut zsákmányoltak. Az árukat Bartók József gödömestersházai vasuti őrnél raktározták el, a ki orgazdájuk volt. A bűnszövetkezet tagjai: Nagy Miklós, Sándor Ferenc, Bora Márton, Polla Károly, Virsák János, Rozsnyai Mihály, Dregics Péter, Ónodi Sándor, Salló József, Havaotói József. A rendőrség a nyomozást ezzel befejezte s áttette az iratokat az ügyészséghez.

— Elfogott zsebmetszők. Wagner Péternek, a brassói rendőrség detektívjének egy társával jó fogást sikerült csinálnia tegnap délután. Az utóbbi időben ugyanis nagyon elszaporodtak a vasuti zsebmetszők, akik főként a főállomás és a külvárosi állomás között végezték mesterességüket. Akár sikerült kifosztandó utast találni, akár nem, a külvárosi állomáson rendszeresen leugráltak a robogó vonatról. A detektívek tegnap jó leshelyről varták azt a pillanatot, amikor a zsebmetszők leugrálnak, s sikerült hatot közülök lefogni, amikor éppen leugráltak a vonatról. Valamennyien háromszékiek, s a mi a legérdekesebb, a legtöbb tagja nő. Így letartóztatták Kádár Lajost, a feleségét, Kádár Annát, Gáspár Máriát, Dani Rózát, Mocsol Máriát és Bersan Lajost. Kádár Lajost, akit a nagyszebeni rendőrség már régóta köröz, Nagyszebenbe vitték, a banda többi tagjait pedig Sepsi-szentgyörgyre szállították.

— Leégett malom. Temesvárról jelentik, hogy Németszentpéteren a Szoniféle malom sok gabonával és a szomszédos házzal együtt leégett. A kár hat millió lej. A malmot két nappal a tűz előtt biztosították két millióra.

(*) Ki szeretne boldog nyerdó lenni és egy Ford-autó, vagy egy Fordson traktor, esetleg egy vadonatúj varrógép, valódi perzsaszőnyeg és eredeti olajfestmény boldog tulajdonosává válni? Az siessen és vásároljon magának a Szent Mária román nőegylet sorsjegyeiből darabját 50 lejért, mert ezen sorsjeggyel nyerheti a fennírt tárgyak bármelyikét. Huzás visszavonhatatlanul november 15-én lesz megtartva. Sorsjegyek kaphatók a Rudolf Mosse hirdetési vállalatnál, Cluj, Str. Regina Mari 37 a pénz és portó-költség előzetes beküldése ellenében »Román Nőegyleti sorsjegy« cím alatt.

(*) Apolló Mozgó. Pénteken, szombaton 5-9-ig »Egy nagyvilági házasság« monumentális sláger film lesz vetítve. Vasárnaptól »A fekete kalóz« nagy kalandfilm fut. A főszerepben: Dorothy Gisch.

(*) Orvosi körökből. Dr. Jekelius Alfred főorvos, átköltözött Weiss Mihály-ucca 18 szám alá és rendel délelőtti 10-fél 1 óráig és délután 2-3 óráig.

(*) Dr. Bentia Szevér szakorvos belső, női, bőr, vér bajok rendelőjét Kolostor-ucca 11 szám alá helyezte át. Rendelés 11-1 s 3-4 óráig. Elektrotherapia. Radiófor. Injekciós kurák.

— Orvosi körökből. Dr. Ritter bőr- és nemibetegségek szakorvosa vasárnap kivételével naponként rendel Hirsch-ucca 25 I. szám alatti rendelőjében, nőknek 1-fél 2-ig, férfiaknak délelőtti 12-1-ig és este 7-8 óráig. Quartz és villanykezelés fél 11-12-ig. Dr. Oeken-féle villanyhő-kezelés.

Új női fodrászterem

megnyílt november 3-án,

Kapu-utca 66 szám alatt.

Specialis női hajvágások.
Manikür.

9839

Szíves pártfogást kér

Rüll Máttyás.

IRODALOM, MŰVÉSZET

Medgyaszay Vilma chanson-esztje

Medgyaszay Vilmaó lírai difframbusokat zengeni, a superlativusok tárházát kimeríteni dicsérésére könnyű és olcsó dolog. Még nem volt hallgatója a páratlan művésznek ki ne érezte volna magát arra indítva, hogy a nagy művelőkre a jelzett módon reagáljon. A referens kötelessége nem merülhet ki az impresszió lerögzítésében, neki objektív jellemzésre kell törekednie. E tekintetben pedig, ha Medgyaszay Vilmaó van szó, még erősebben válik érezhetővé az, hogy minden kritika egy bizonyos határon túl elégtelen: nem lehet fogalmakba foglalni azt, ami természete alapján tiltakozik minden fogalmi meghatározás ellen: a művészi hatás misztériumát. Ha felsoroljuk Medgyaszay Vilma minden művészi tulajdonságát: megdöbbentő jellemzőképességet, gesztusának és felülmúlhatatlan plaszticitását, mimikájának ezer változatlan csillogó gazdagságát, nyelvezetének klasszikus szépségét, énekbeszédjének végleges csiszoltságát, még akkor is csak nagyon halvány képet adunk e művésznőről, művészetének egyedülvalóságáról, mely a legnagyobb virtuozitást öst spontaneitással egyesíti, melyben a ragyogó művészi intelligencia, egy vulkán temperamentum izzásával párosul.

Medgyaszay Vilma még az interpretáló művészet legnagyobbjainál is csak nagyráirán fellelhető hatalmas skálával rendelkezik: egyszerűen mindent tud. Programjának első részében Petőfi, Arany, Ady és Babits verseit (Nádor igen szép és Reinitz hatásos megzenésítésében) adta elő: azaz: varázsolta felkünkbe a legintenzívebb átélés ellenállhatatlan erejével. Soha szebben a mi drága magyar nyelvünk nem énekelt, mint mikor Medgyaszay Vilma a négy nagy magyar költő szavát szövegezte meg: nincs költőnek hivatottabb tolmácsa nála. A Petőfi-vers első sorából: »Itt születtem én ezen a tájon« a viszontlátás minden reszkető mámoros öröme ujjongott felénk: ebbe az egyetlen dalba az érzelmek egy egész világát sűrítette belé a nagy művésznő, anélkül, hogy egy pillanatra is mozaikszerűnek, »megcsinálnak« hatott volna a dal: egy mély, egységesítő lírai lelekzet töltötte be az utolsó sorig. Arany János Arva fűje (Nádor nemes, stílusza halad a kompozíciója) egy megrázó realizmussal megjátszott és elfmondott tragédia erejével hatott. Ez volt Medgyaszay Vilmaó interpretáló képességének talán legnagyobb dala a tegnapi estén. A gregussi híres definíció, amely dalban elbeszélte a tragédiát, mondja a balladát, soha tökéletesebb beismarást nem nyert, mint egy költő mesterének ebben a minden dicséreten felül álló alkotó reprodukálásában. Oldalakon át belene értekezni, ha csak el akarunk sorolni mindazt a felejthetetlenül szépet, amit Adyban, a Gunár-népballadában adott. Balázs cigánydala egy Teniers-kép nagyszerű komorárai és egy Goya-metszet jellemző élességével nyugozta le, villanyozta fel a hallgatót. A Heltai Jenő Szirmai Albert ciklusában az ironia és megindultság, a raffinement és népdalszerű naivitás ezer színben opalizáló vegyületeivel babonázott meg bennünket a művésznő. A nagyművészet magaslataira, csúcsára emelkedett Medgyaszay Vilma két

KOPROL

A LEGKIVÁLÓBB CSOKOLADÉZI
HASAJTÓSZER
MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN KAPHATÓ
VALÓDI CSAK A KOPROL NEVE

cia nyelven csodálatos nyelvkezeléssel előadott francia dalban. A Joli tambour bűbájában, gyűjtőbb humorral el nem lehet képzelni; a Cloches de Nantes erősebb hatást tett reám Medgyaszay előadásában, mint Yvette Guilbertében. Egy német nyelven előadott sorozatban (magyar chanssonok Horvát Henrik átültetésében) néhány mutatványt adott abból a műsorából, mellyel a külföldi publikumát és legelső kritikussait hódította meg úgy, hogy mikor a berlini Hochschule für Musik az ének-zene fejlődését egy történelmi hangverseny ciklusban mutatta be, a leghíresebb német énekesek közreműködésével: a chansson-műfajt a magyar Medgyaszay Vilmára bízta. Pompás kis dolgok is valóban, szöveg és zene tekintetében egyaránt ezek a magyar chanssonok és Medgyaszay Vilma a bájos apróságokat, nagy művészetének minden gazdagságával tölti meg: a megrázóan előadott Matrosenballade után a pajkosság a humor, az ellenállhatatlan karikatura művészet mesternője diadalmaszkodott. A német, valamint a záró magyar ciklusban, (melyben a Szép asszony dala egy Toulouse-Lautrec rajza mellé állítható szatíra volt), bámulatraméltó volt egyebek közt az, hogy a legpajzánabb, legmerészebb dolgoknál is milyen tévedhetetlen biztossággal haladt a művész mind az izlés keskeny ösvényén.

A zongora-kíséretet Edelmann Ernő emmens zenei érzékkel az énekesnőhöz való finom alkalmazkodással kitűnően látta el.

A zsúfolt terem közönsége, mely a városban lakó mindhárom nemzetből tevődött össze, lelkes óvációkkal, virágokkal, szeretetteljesen teljesített ráadáskérésekkel fejezte ki háláját az ünnepi estért, mellyel a nagy művész megajándékozott bennünket.

Horvát Henrik.

(*) Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfuódásnál, gyomorfájdalmánál, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes „Ferenc József keserűvizet” alaposan kitisztítja az emésztés útjait. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

2885

MEZŐGAZDASÁG

(—) Brassói piaci árak: marhahus, levesnek kgr. 36—38 lej, marhahus, pecsenye 32 lej, sertéshus combja 56 lej, sertéshus karaj 64, zsirszalonna 62—64 lej, zsír 84 lej, tojás darabja 3.30—3.50, csirke párja 60—130 lej. — Elő állatárak kilóra. Export ökor élőszul kgr. 23—24 lej, sertés 36—38 lej, igás ökor drb. 8000—14000 lej, ló drb. 4000—12000 lej, ló luxus drb. 14000—20000. — Terményárak nagyban: buza 100 kgr. 800—840 lej, rozs 500—540 lej, sörárpa 560—580 lej, takarmányárpa 520—540 lej, zab 450—500 lej, tengeri, szemes ujj 450—480, lencse, nagyszemű 1500—1600, bab, teher 400—450, burgonya 130—140. — Takarmányárak nagyban, per 100 kgr. széna préselt 140—180, széna laza 120—140 lej, szalma laza 70—90 lej, korpa 300—320 lej.

(—) Csíkszeredai piaci árak. A november 3-iki csíkszeredai hetivásáron a terményárak némi emelkedést mutattak. Az árak per 20 literes vékánként a következők voltak: buza 120—125, rozs 75—80, árpa 60—65, zab 45—50, krumpli 15—20 lej, minőség szerint. Az állatfelhajtás gyenge volt. Árak tartottak, forgalom kevés. Inkább sertésekben volt eladás.

KRIEGNER-féle

Reparator

köszvény, csusz, hülés ellen minden gyógyszerárban kapható.

Ára 65 lej.

2.63

A hirdető meg fogja Önnek köszönni, ha megrendeléseknél vagy érdeklődéseknél megnevezi a Brassói Lapokat.

KÖZGAZDASÁG

Ujonnán szabályozták a kiviteli illetékeket

A lej javulása miatt át kellett dolgozni az illetékjegyzéket

BRASSO. (A Brassói Lapok tudósítójától) Ismeretes a kormány a valutáris hullámlás miatt a kiviteli illetékeket a vámleszállítások alkalmával angolfontban állapították meg. A nyárelő óta azonban, amikor a kiviteli vámkat a gallapították és amikor az angol font 1300 lejen állott, oly nagy elolódások történtek az árfolyamoknál, hogy a kurzusbeli különbözet teljesen meghiusította a kiviteli vámkok gazdaságpolitikai részét. Ma az árfolyam ugyanis 900 lej körül mozog. Ezt a tarthatatlan állapotot a pénzügyminiszter is belátta s ezért a vámtételeket a fontsterling mai árfolyamához szabta. Ezért körrendeletet adott ki valamennyi vámhatalósághoz, melyben úgy intézkedik, hogy november hatodikától kezdve a kiviteli illetékeket nemes valutákban kell fizetni és pedig angol fontban, az alábbi díjszabás szerint, melyet az angol font árfolyamának megfelelően állapítottak meg:

Az új kiviteli vámkok a petroleumféléknél: Pakura vagonja 7 shilling és 1 penni; nehéz finomított olajok vag. 1 font 15 sh. 4 p. fino mitatlan olajok vag. 7 sh 1 p, könnyű olajok a vulkán olaj beszámításával 7 sh 1 p, kenőzsírok vag. 2 font 7 sh 1 p; könnyű és nehéz benzín vag. 8 font 4 sh 1 p, mindennemű petroleum vag. 7 sh 1 p; motorolaj vag. 16 sh 6 p, parafin 23 font 10 sh 1 p.

Gabonafélék vámtételei

Borsó, bármilyen fajta és formájú, vagonja 3 font 10 sh 7 p; zab vag. 11 font 15 sh 4 p; rozs árpakása vag. 11 font 15 sh 4 p; rozs vag. 11 font 15 sh 4 p; árpa 23 font 10 sh 7 p; tengeri és tengeri dara 11 font 15 sh 4 p; tengeriliszt 11 font 15 sh 4 p; maláta 11 font, 15 sh 4 p; bármilyen fajta köles 9 font 8 sh 3 p.

Olajos magvak kiviteli díja

Bármilyen fajta repce és mustár vagonja 17 font 15 sh; len-, tökmag és napraforgó mag vag. 17 font 15 sh; haricska vag. 17 font 15 sh; makk 47 font 1 sh 2 p; lóhere mag 47 font 1 sh 2 p; kendermag 25 font 6 sh; lucerna mag 117 font 13 sh, tisztított napraforgó mag 70 font 11 sh 9 p; bab és lencse 5 font 17 sh 8 p; tisztított és pörkölt ánis-mag 11 font 15 sh 4 p; olajtörtek 1 font 15 sh 4 p; a benzintelenítéssel kapott olajmarad-

ványok 11 sh 9 p; növényi olajok 5 font 17 sh 8 p.

Buza és liszt kiviteli díja

Buza vagonja 15 font 6 sh; árpa vagonja 11 font 15 sh 4 p; buza fehériszt és árpaliszt 11 font 15 sh 4 p; griz és darált liszt 11 font 15 sh 4 p; integrált liszt 11 font 15 sh 4 p, más lisztkezeléssel kevert babliszt váma ugyanannyi, mint a bab váma; korpa vagonja 2 font 7 sh 1 p; pörkölt liszt ugyanannyi mint liszt; lisztből készült tészta és pép 11 font 15 sh 4 p; piskóta és keksz kiviteli díja ugyanannyi, mint a liszt váma.

Fűtermékek kiviteli váma

Fenyőtörzsek után 22 cm vastag, közepén, 3 m hosszú, 20 köbméter 100 ezer kilogramm, vagonja 7 font 1 sh 2 p; bányafa, kerekfenyő, fenyőtörzsek, közepén 10—22 cm vastag s legfeljebb 7 m hosszúak, 100,000 kgr. 20 köbméter, vagonja 1 font 3 sh. 7 p; gyantás cellulose részére, kerek vagy hasított, 1.25 m hosszú, 3 sh 7 p; fenyőfa (deszka, lé, gerenda) 1—3 és fél m hosszú, 15 sh 6 p; ugyanaz 3 és fél m-nél hosszabb 1 font 15 sh 4 p; az előző csoportnál 3.60 hosszúságig adtak engedélyt 3.50 m. helyett; ácsolt fenyő, akárhányszor ácsoltva 1 font 10 sh 7 p; fenyőhulladék 20 cm.—1.20 m hosszúságig, kötegekben, vagonja 4 sh 9 penni; szélek, melyekből nem lehet deszkát csinálni 11 sh 9 p; ácsolt bükkfa legfeljebb 25 cm vastag átmérőig közepén, 4 sh 9 p; a 25 cm-nél vastagabb ácsolt fa és bükkfatorzs kivitele tilos; bükkfa, dorongfa, természetes állapotban vagy gőzölve, 100 ezer kgr. 14 köbméter számítva, vagonja 6 sh 7 p; bükkfalécek vagonja 5 sh, bükkfataifa 7 sh 7 p; bükkfataifa és rudak 7 sh 7 p; feldolgozott tölgyfa (deszka, stb.) 9 font 8 sh 3 p; tölgyfatorzsok s bármiféle gerenda, vagy ácsolt tölgyépületek kivitele tilos; tölgyhordódonga 11 font 15 sh 4 p; cser tölgyfa, vegyes, s más tölgyfa alkatrészekből tölgyfa, legfeljebb 1 m hosszú s 20 cm-nél vékonyabb 4 font 14 sh 2 p; gyertyánfa gerendák, 15 cm-nél vékonyabbak, 3 sh 7 p; rezonálófák 8 font 4 sh 9 p; vékonyfa, gyantás, 20 cm átmérőig 1 font 3 shil. 7 p; tölgyparkett, használatra készen, 11 sh 9 p; bükkparkett 7 p; tölgytalpa 11 font 5 sh 4 p; gyertyánfatorzsok 4 sh 9 p.

A MAI PÉNZPIAC

Péntek, november 5

A világpiacon: A lej belföldi gyengülését most számítolják le; árfolyama esett; a francia frank szépen javul, a többi valuta hullámlása jelentéktelen.

A belföldi piacon: A helyzet változatlan, az izgalom alábbhagyott, a hangulat nyugodtabb. Az előjelek szerint lanyhulás várható. **Delben:** egy svájci frank 36.50 lej, egy dollár 189 lej, egy olasz líra 8.13 lej, egy német márka 44.95 lej, egy angol font 917 lej, egy francia frank 6.32 lej, egy cseh korona 5.70 lej, egy osztrák shilling 21.80 lej, egy lejért 352 magyar korona. Tízezer magyar korona 26.70 lej.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi zárlattól való eltérések). Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 123.40 (+5), száz holland forint 207.35, egy dollár 5.1824 (—háromnyolcad), egy angol font 25.14 (egy negyed), száz francia frank 17.25 (+12 és fél), száz olasz líra 22.35 (+15), száz cseh korona 15.36 (—fél) száz dinár 9.15, száz leva 3.75 (—7 és egy negyed), száz lej 2.75, tízezer magyar korona 0.7265, tízezer osztrák korona 0.7320 (+7 és fél).

Budapesti értéktőzsde. Csütörtökön nincs változás. Zárati árfolyamok ezrekben: Magyar Hitel 335.5, Osztrák Hitel 142.5, Salgó 615, Rima 171, Déliavas 221, Államvasút 400, Kohó 244, Atlantika 25, Ganz-Danubius 200, Köszén 4500, Papírban 62, Nasic 1491, Szilvónia 47, Földhitelbank 208, Viktória malom 58, Kereskedelmi Hitelbank 16, Pesti Magyar Kereskedelmi 1235, Beocsini 1520, Uri kányi 1470, Láng 127, Lipták 35.25, Schlick 95, Brassói 523, Zabolai 28, Cukoripar 1870, Klotild 20, Hungária műtrágya 140, Olasz-

Bank 26.25, Angol-Magyar 43, Leszámitoló 83, Magyar-Cseh 14, Nova 369, Kronberger 13, Csáky 12, Izzó 970, Magnezit 1560, Viktória butor 2, Ofa 797, Pesti Hazai 2340.

SPORT

(x) Románia 1926. évi birkozóbajnokságai. Románia 1926. évi birkozóbajnokságait december hó 5-én tartják meg. Az F. S. S. R. a Campot bízta meg a bajnoki versenyek rendezésével és így a versenyek Petrozsényben kerülnek eldöntésre.

(x) A brassói Comitetul Regional ülése. A brassói sportkerület vezetősége november hó 12-én este 9 órai kezdettel ülést tart a tisztai kaszinó helyiségében. A gyűlésre a kerületi tagokon kívül az egyesületek megbíztottjai is meghívottak.

Dr. Hirsch Hugó SZANATÓRIUMA

Mercurea-Ciuc — Csíkszereda.

Legmodernebb felszerelés.
Elsőrangú kényelem és ellátás.
Az ápolást irgalmas nővérek végzik.

Hirdessen a Brassói Lapokban!

VASÁRNAP

Amit a diófa mesél

Irta: Kósa Lajos

Egyszer volt... hol nem volt... 1849-et irtak akkor és hárman ültek a nagydiófa alatt. Veégh Gergely kivette a pipát a szájából. A júliusi nap égő sugárözönében a tárgyak fehéren izzottak, mint a legfinomabb szinarany és Sávoly gróf mégse tudta lerázni azt az érzését, mint az öregnek fekete fátyol ereszkedett volna magasan ívelő homloka elé. Jóságos, kék szemét erősen lezárta és szája széle az izgalomtól vonaglott. Ha a falu népe most látta volna, hogy ez a gondokkal keményen hadakozó ember Veégh Gergely legyen, a környék leggazdagabb földbirtokosa.

— Ez nem élet! Ezt már nem bírom tovább! — mormogta a fogal között, föl sem tekintve, meg sem mozdulva. A pipát a kerti asztalkára tette s még jó messzire tolta maga elől.

— Nem szabadna ennyire elkeserednie, apám! — kérlelte csendesén a gróf. — Szerre az országban őrijongve tombol a gonoszság. Minden ellentünk támadt és most már nem is az életéért harcol, a becsületes halálért hüzd a magyar. Itt még biztonságban vannak. Itt jó nagyon. És itt van Klárika is...

Klárika nem szólt semmit. Feje a kerti széken hátrahanyatlott, mintha a sűrű, fekete hajkoszoru sulya huzná lefelé. Szabályosan tojásdad arca feltűnően sápadt volt. Hol apját nézte, hol meg a vőlegényét. Két fehér karja kétoldalt lógott, mint a forróságtól bágyadtan lekonyuló két fehér liliomszál. Szemében el nem sirt könnyek fényesedtek.

Veégh, mintha nem is hallotta volna az előbb elhangzott vigasztaló szavakat, hirtelen fölnyitotta a szemét és leendő vője felé fordult:

— Lásd, fiám: megelégette életünket az Úr... De miért?... Mivel érdemeltük ki mindezt a szörnyűséget?... Mert elveszünk fiám!... Egyfelől a rácok, másfelől az osztrákok...

— Előtte — válaszolt Sávoly gróf — csak egy kérdés állhat. Katona vagyok és azt várom csak, miként szabadulhatnék ebből az egérfogóból, hogy mielőbb csatlakozhassak csapatomhoz!

Most még egészen zöld, de már férges dió hullott lábuk elé a földre. A kis zajra, amit koppanásával okozott, Klárika már megremegett és lelógó karjai percekig himbálódtak, mint az órainga.

— Semmiesetre sem szabad csüggednünk! Nincs jogunk a csüggedésre! Maga, meg én apám — folytatta lelkes hangon a gróf — a szívünk diktálta legjobb utat járjuk!

Messziről tompa, elnyújtott bömbölés húzódott idáig a mozdulatlan levegőben. Valamerre ágyúzás folyt.

Veégh Gergely arcán a szörnyűködés és a kétségbeesés váltakoztak.

— Szegény Klárikám, szegény... — sóhajtott és a száraz hangja burkolt sirás volt.

A gróf menyasszonyára nézett: — Te nem félsz, Klárika! Ugye nem félsz? Bizol bennem, az igazságunkban, a győzelmünkben!

Klárika még most sem mozdult, de szája megnyílt kissé és mintha igent suttogott volna.

— Látja, apámuram: a mi kis Klárikánk okos és bátor! — büszkélkedett Sávoly.

Az öreg fanyarul mosolygott:

— Az osztrákok egyre közelednek...

Percekig nagy csendesség következett. Mindhárman maguk elé bámulva hallgattak, mintha külön-külön gondolatok foglalkoztatták volna őket, pedig mindegyikük ugyanazt a fátylat bogozgatta: a jövőt. S a fátyol egyre-egyre feketébb lett.

A gróf tekintete a mezők felé tévedt, mire Veégh öntudatlanul követte. De semmi különösebbet sem észleltek. A táj élénk-zölden ragyogott, mint egy végtelen ígért.

Veéghnek mintha mégis eszébe jutott volna valamit. Fölállt és így szólt a meglepődött Sávolyhoz:

— Nem gondolod, János, jó volna talán behozni egy hordócska bort a szőlőből? Ki tudja, meddig leszünk így körülzárva és szűkségünk lesz rá... vigasztalónak — mondta furcsa hangszínezéssel és aprókat kacagott hozzá.

— Péter! Péter! Fogj be a szekérbe! — kiáltott hátrafelé, a gazdasági épületek irányába.

— Talán én is mennék — indítványozta a gróf.

— Nem, nem! Minek jönnél! No meg itthon is kell maradnod Klárika mellett. Punctum!

— Ahogy gondolja, apám, — hagyta helyben amaz.

— Igen, majd csak egyedül megyek.

Néhány perc múlva Péter, egy zömök torzonborz legényke, már a kertajtó elé ért a szekérfogattal. Veégh fiatalos gyorsasággal fölntermett a kocsi mellett.

— Mehetünk is, Péter! — indulóban még vissza szólott: — sietek, nehogy későn érjek haza. Addig, remélem, csak ellesztek kettecskén...

A gróf válaszolni akart, hogy efelől megnyugtassa, amikor Klárika félig felemelkedett székeről és a kocsi után fordult.

— Apám! — rebent ki száján a szó, riadtan, mint a fölzárt madár.

Apja csodálkozva tekintett rá.

— Tessék, kisleányom?...

A kocsi azonban tovaszaladt, míg ő sokáig úgy maradt és mereven bámult távolodó apja után.

Hallgattak és nézték, nézték a mezőt, amelynek keskeny ezüstös útján egyre ki-sebbedett a szekér alakja. Sok idő telt el szó nélkül, néma merengésben. Nagysokára mégis, mintha csak önmagához beszélne, megszólalt a gróf, hangjában mély áhitat rezgett:

— Klárika! Nézd: a mező, mint egy kiterített tarkakockás selyemkeszkenő, át és át-szőve ezüst csikokkal... Nézd csak, mi az ott?!

— kiáltotta közbe fulladó hangon.

Klárika meredt tekintetével végigkuszott a sima területen: Ó!... ó!... — csak ennyit bírt kiejteni.

— Mi az?... mondd!... jól látod?...

Csak nem?!

— De igen, János, igen!... Jaj, segíts, János, segíts! — és kinyújtotta a karját, erőlködve, hogy talán csoda történik és elér odáig.

— A lovamat!... a lovamat!... — dadogta a gróf, de továbbra is ülve maradt: le-szögezte a rémület.

Ott, a mező közepén, fehér vászonsisakokon táncolt a napfény. Mintha a földből bujtak volna elő, oly hirtelen fogta körül vagy öt-hat osztrák lovaskatona a szekeret, amelyen Veégh és Péter hajtottak hazafelé. Ami ezután történt mint egy rövid, de rettenetes álomkép pergett le kettőjük szeme előtt. Az egyik lovas kardjával a kocsi gyepőit tartó keze felé sujtott, amire az eleresztette a gyepőt és a ló megállt. Látni lehetett, hogy most meg Veégh felé fordult és lovát táncoltatva, dühösen hadonászik az arca előtt. Veégh fölugrik és hátravetett fejjel kiált valamit ellenfelének. Az int a többinek, akik erre mindnyájan a kocsi felé rotnak. Nagy porfelhőt vernek föl a lovak patái, úgy, hogy percekig mit sem lehet látni. Amikor a por szétfoszlik, az ülésen már senki sem ült, két lovas a hordót ráncigálta lefelé a kocsi hátuljáról és amikor ezzel végeznek, lassu ügesséssel elindulnak a falu felé...

Időtlen időig ültek ott, megmerevedve az iszonyatos látványtól. Egyszer csak János gróf találomra Klárika keze után nyúlt: az jéghideg volt, akár egy halotté. Ijedten fordult feléje. Ott ült, előrehajló helyzetben a széken, úgy, mint amikor még apja eltávozott.

— Klárika! — szólott hozzá halkan s mert az nem felelt, még egyszer! — Klárika! hallod?... végünk van!

A leány feje a mellére hanyatlott, lassan, erőtlenül, amire vőlegénye azt vélte, hogy bólintott.

— Mi sem élhetjük ezt túl... itt vannak... meg kell halnunk... mert azonnal itt lesznek!...

Egy méh keringett a fejük fölött, s olyan kísértetiesen zenélt zümmögése az élettől zsongó júliusi délutánon.

— Velem jössz-e Klárika? Mondd: velem tartasz!... igen! igen! ugye, édes?!

Mint egy elpattant hegedűhur, jajdult föl a leány hangja és reszkette rezgett sokáig a melegtől és székfüllattól terhes levegőben:

— Igen, igen!... most!... rögtön!...

A férfi rekedten, lihegve hadarta:

— Anyámtól örököltém ezt a gyűrűt... a tartalma méreg... elég lesz kettőnk számára... elégnek kell lennie... ó, az anyák minden tette jóság!... ezerszer áldott legyen a földben is, mert adta... és most siessünk... a karodat...

nyujtsd a karodat, mert mennünk kell... mert itt nem lehet... nem szabad!... akarod-e, édes, itt: az osztrákok piszkos tekintetében fürdetni szép halott arcodat?!

A leány egész testében végigrázkódott, mint aki rút férget akar lerázni magáról.

— Ugye, hogy nem Klárikám?... menyasszonyom... az örökkévalóságban?!

— Ujongott föl a férfi — jer hát!... Itt a közelben, az erdőben... elég sűrű lesz arra, hogy egyhamar ránk ne leljenek...

— És karonfogva Klárikát, — aki gépies engedelmességgel lépkedett mellette — megin-

dultak a közeli erdő felé. Menyasszony és vő-

legény, a mosolygó nyári ég alatt, mintha csak egy sétára mennének...

— — — — —

Nemsokára megérkeztek az osztrákok. Mint a falu legmulatósabb házát, a Veégh házat szemelték ki pihenőhelyül. Rövid, pattogó vezényszavak röpködtek. Vezetőjük leugrott a lováról, majd követték a többiek. Körülnéztek és mindennel nagyon megvoltak elégedve. A padláson két szobát fedeztek fel, kenyeret hármat is találtak az éléskamrában. Jólaktak és pipázgatta sétáltak keresztül-kasul a szobákon. Egyikük megállt az ablaknál, kinézett a kertbe és azt mondta:

— Gyerünk ki hűsölni kicsit a kertbe!

Az ötletet örömmel fogadták. Kimentek és elhelyezkedtek a fehér rácsos kerti székeken.

A parancsnokuk is leült. Kényelmesen hátradől a széken és szélesen szétterpesztette a lábait. De úgy érezte, hogy a fülét bizsogálja valami. Lustán odanyúlt és előhuzott egy világoskék selyemszallagocskát. Meglobogtatta a többiek felé, akik összemosolyogtak. Hamiskásan hunyorgatva, megériően. Az egyik fűsőlőhajtott:

— Vajjon, milyen lehetett, aki viselte?...

És mindnyájan hazagondoltak.

Az olasz fagyaltos

Irta: Karinthy Frigyes

I.

Tizenhárom évvel ezelőtt volt — világosan emlékszem rá, mert B.-t nagyon szerettem és becsültem is. Az eljövendő magyar muzsika egyik legnagyobb reménysége volt valóban, huszonhatévesen, tele tüzzel és kedéllyel és hittel. Szlávosan tulérezékeny lélek maga is, mint eszményképe a költészetben, Petőfi, akinek verseihez önálló zenekölteményeket írt.

Akkor délután is muzsikáról volt szó. Két héttel előbb mutatták be egy suite-jét — a siker felkorbácsoló hatása alatt elfojtott, régi tervek lángoltak fel benne. Az operáról beszélt, aminek körvonalai abban az időben alakultak ki ködös, hősi szílamokban, a hangokból szőtt lélek hurjain — a készülő nagy operáról, ami már éjjelnappal ott zengett benne mióta elhatározta, hogy megírja. Most már hitt benne, hitte hogy nemcsak az ő életében, de a muzsika történetében is fordulópont lesz ez a munka.

Az Andrassy-uton sétáltunk lefelé, észre se vettük, hogy a Ligetbe értünk. Alkonyodott és a tavaszi égbolt vörhenyes kéjke áttűzesedett az ő lelkesedésétől — a felhők mögül szikrázó paripák dobogtak elő, a Zenith és Nadir mint a Szférák zenéjének Szólama és Ellenszólama megnyílt a fülünknek s a távoli harangszó annyi volt csak mint árva timpanon ebben az óriási zenekarban. Hangosan magyarázott, égő szemekkel, kipirultan — csapkodta a karjait, sétatáncjával dirigálta a készülő Nyitányt, ötféle hangszer szílamát dudolva, énekelve, mennydörögve és furulyázva egyszerre — az egész ember él, lobogott, mint egy égfelé-törő ária. Elragadtatva néztem és hallgattam. És ekkor egyszerre leeresztette a karjait és elhallgatott és eltűnődött. Csodálkozva kérdeztem, mi ütött belé — kedvetlenül válaszolt, aztán percekig szótlanul mentünk.

— Magam sem tudom mi az — mondta, — egyszerre olyan halálosan rosszkedvű lettem.

Abban az időben, az akkoriban feltűnő új, forradalmi tudományok lelkes hive voltam, — a szigorúan egzakt lélekelemző módszer felfedezése erősen foglalkoztattak, magamon és másokon kísérletezve kerestem mindenben a tételek igazolását. Nógatni kezdtem, próbálja meg ellenőrizni a gondolat és képzettársulás útját, mielőtt a rossz hangulat beállt, hogy megtaláljuk azt a

képzetet, a fertőző anyagot, ami kiváltotta. Immel-ámmal engedelmessékedett. Kiderült, hogy semmi különös képze, vagy emléke nem volt.

— Ki fogsz nevetni, — mondta végre ki-
törve — emlékszel erre a talján fagyaltosra,
aki két perccel ezelőtt erre jött az ösvényen, a
kocsiját tolva?

— Igen — mondtam elgondolkozva —
még félre is álltunk egy pillanatra, hogy elme-
hessen mellettünk.

— Nahát, — mondta ő fanyar mosollyal
— abban a pillanatban lett ilyen nehéz a szívem.
Nem emlékszem az arcára — nem is érdemes,
jelentéktelen, érdektelen arc volt. De ahogy
elment mellettem, mintha hátulról fejbeütöttek
volna, egyszerre elszállt belőlem minden kedv,
ami pillanattal előbb rángatott...

Megrázta magát, végigsimította a homlokát.

— Eh... ostobaság!...

Magyarázni próbáltam neki, hogy véletlen
nincsen. Ha ő úgy érzi, hogy ez a beteges le-
vertség az olasz fagyaltossal kapcsolatban lett
urrá rajta, akkor ez azt jelenti, hogy az olasz
fagyaltos hasonlított valakire, vagy emlékeztette
valamire, akár személyesen, akár a helyzettel
fogva, ahogy meglátta. Ez a helyzet talán sze-
repet játszott az ő multjában, hiszen még
nagyon régen, a gyermekkorában, de tudattalan-
nán, ahogy az új lélektan tanítja. Igyekezzék
rájönni, milyen gyermekkorú emléket idézi fel
szabadon ez a találkozás — ha rájön, azonnal
el fog mulni a rossz hangulat.

Udvariasan végighallgatott, de nem látszott
meg rajta, hogy meggyőztem. Ettől magam is
kedvetlen lettem. Darabig még beszélgettünk
közönséges dolgokról, aztán elváltunk.

Akkor beszéltem vele utoljára. Egy hónap
mulva kitört a világháború és ő az első csapa-
tokkal elment.

II.

Mult nyáron Pádovában korán érkezve az
állomásra egy óráig kellett várnom. A közeli
utcákon barangolva, betértem egy osteriába.
Halat ettem, chiantit ittam rá és unalomban
beszélgetni kezdtem a pincérrel, egy fekete
szőke emberrel, aki valami oknál fogva, emlé-
keztetett egy ismerősömmre. Rossz olaszágom
sajátos karakterén hamar észre vettem, hogy ma-
gyar vagyok, néhány magyar szót mondott s
afelőtt való meglepetésemre bőbeszédűen dicse-
kedni kezdett, hogy tízennégyben félévig Pesten
dolgozott, mint fagyaltárus. „Újjé a lizsében
nagyszerű” danolta ragyogó arccal és biztosított,
hogy Pest nagyon szép város.

Aztán az élettörténetét adta elő. Őt évig
volt katona, az Isonzónál is harcolt — hogy
mikor? Tizenhét elején, pár hónapig. Madonna,
bizony az pokol volt!

A léha újságíró-kíváncsiság piszkálni kezdett
— meginterjúvolni egy „ismeretlen katonát”, aki
ellenünk harcolt a világháborúban. Néhány kér-
dest kockáztattam meg, köztük egy gyermekesen
cinkusát.

— Mondja — őlt embert?

Vállat vont.

— Mi lövöldöztünk — hogy talált-e a
golyóm, azt én nem tudhatom. Csak egy kato-
náról tudom biztosan, hogy én öltem meg. Vé-
letlenül ott is maradtunk akkor és nagyon saj-
nálom szegényt.

— Hogy volt az?

— Cavernát csináltunk éccaka. Kilestek.
A zöld parolis vadászok rajtuküldtek. Szét-
szaladtunk. Hajnalban egy szikla mögött kuksolva,
a tetőn távcsöves magyar tisztet vettem észre.
A káplárom intett mögöttem. Belelőttem. Legu-
rult, de függve maradt egy kiálló gyökéren.
Másnap visszafoglaltuk az állást — őt nagy
dolog volt az! Megtaláltuk a tiszt hulláját, le-
szedték onnan. A kapszliját átadtam a szakasz-
parancsnoknak — őtöle hallottam, hogy híres
zenész volt odahaza. Én kitüntetést kaptam. De
sajnálom szegényt, olyan kedves arca volt. Ma-
gam temettem el, keresztet is tettem a sírjára.

Mire a végére ért a történetnek, már tud-
tam honnan ismerős nekem ez a volt fagyaltár-
us. Elszoruló torokkal és ökölboszoruló kezek-
kel kérdeztem meg tőle, nem emlékezik-e a
nevére?

És a pincér hosszas gondolkodás után
képtelen torz módon ejtve, de felismerhetően
nevezte meg B.-t, aki ezerkilencszáztizenhét
évéig esett el az Isonzónál.

Milyen magyar írókat olvasnak Erdélyben és kiket feledtek el?

Kolozsvár.

A napokban egy különös utra vállalkoz-
tunk: korán reggel leültünk Erdély egyetlen
egyetemi könyvtárának egyik sarkába és végig-
néztük, hogy milyen könyveket visznek az ol-
vasók, azután elmentünk egy középiskolai ön-
képzőkori könyvtárba, majd néhány nagy könyv-
kereskedést látogattunk végig, mindig azzal a
változatlan kíváncsisággal, hogy az a rengeteg
magyar író és költő, aki eddig élt a világon,
milyen sorsban részesült az idők folyamán, meg-
tudta-e maga iránt tartani az érdeklődést halála
után is vagy vajjon már életében is elveszett-e,
mi lett a magyar tudósokkal, a történelemírők-
kal, filozófusokkal és hogy általában az a nagy
váltás, ami Erdély politikai sorában végbe-
ment, mennyiben érezte hatását a magyar
szellemi életre.

Röviden és tárgyilagosan fogunk erről a
hatalmas anyagról beszámolni. Nem fűzünk hozzá
semmi magyarizmat, mert ezek az adatok ma-
guktól beszélnek. Az erdélyi magyar művelődés
egy különös hullámvázával fogunk megismer-
kedni, amelyből aki akar, messzemenő követ-
keztetéseket vonhat le.

A költők között

Teljesen meghalt a magyar költők közül
és évek, sőt egyes esetekben évtizedek óta senki
nem olvassa a művelt Szemere Miklósnak, aki
az első szép szonettet, az Emlékezés-t írta ma-
gyar nyelven, Telkes Bélának, aki Budán teljes
visszavonultságban még ma is él, de, mint költő
már évek hosszú sora óta kihuny és aki különösen
az elégikus költészet terén alkotott igen szépet,
hogy csak erre a néhány sorára emlékeztessünk:

Elmult a nyári rózsák ideje
Ó, őszi rózsát ne tégy asztalomra,
Ez illattalan színes pipere
Ne büszkélkedjék itt míg haldokolva
Hull az illatos nyári rózsza porba.

Ennek a költőnek csupán Shakespeare-,
Byron-, Ibsen-fordításai élnek még kevéssé, de
lassanként ezeket is kiszorítják az újabb átülte-
tések. Senki nem olvassa Dayka Gábort, ezt a
melancholikus poétát, Kompolthy Tivadart, aki
először írt nálunk románcokat („Jean halála”) —
Apáthy Istvánt, az erdélyi származásu nagy tu-
dóst, aki még megírta a nagy katalizmat, de
aki költőnek már szintén régen halott, Szabó
Endrét, akit mindenki mint orosz műfordítót is-
mer és akiről ma már csak kevesen tudják, hogy
több kötet verse jelent meg, Szász Károlyt, akit
szintén csak a műfordításai tartanak még vala-
mennyre életben, Fejes Istvánt, ifj. Abrányi
Kornélt, Várady Antalt, Bajza Józsefet.

A nagyobb nevű költők közül évente egy-
két példányt adnak el, az egyetemi könyvtár-
ban pedig szintén csak a legértékesebb esetben ké-
rik Czuczor Gergely verseit, Rado Antal elbe-
szelő és lírai költeményeit, akinek pedig olyan
gyönyörű alkotásai vannak, mint a „Két testvér”
vagy „A házmasterleány”, amelyekben még ma
sincs semmi régies, mert csupa friss szavak és
képek. Reviczky Gyula verseit, ezét a nagy
költőt, aki a huszadik század lyrájának is utat
vágott és akinek a „Pán halála” című költe-
ménye talán az egyetlen, amely legalább a nevét
fogja még őrizni a tömegek előtt is... de nincs
kelendőseége ugyanígy Vajda Jánosnak sem, aki
tudvalevőleg Ady Endrére volt igen nagy ha-
tással és akinek komor színeiben a legfőbb-
rebben jelentkezett a magyar faj szomorú, bá-
natos alaptermészet.

Megkérdeztük a könyvtárosokat és könyv-
kereskedőket, hogy vajjon a klasszikusoknak is
ez a sorsa?

— Nem sokkal különb — volt az egyön-
tetű felelet. — Hogy csak egyet említsünk:
Vörösmarti Mihályt döbbenetesen kezdi elfe-
lejteni a közönség. Lehet, hogy az ő súlyos
veretű versei nem valók a mai gondterhes, fá-
radt kornak. De mit mondjunk például Balassa
Bálintól, aki szinte népdalos könnyedséggel
dolgozott és akinek a versei ma is muzsikál-
nak még. Mivel menisük itt a közönség? Még jó
hogy valaki tudja róla, hogy „Piros
csizmám nyomát hóval lépi bé a tél.” Többet
aligha ismernek belőle. És ez feledés talán nin-
csen is összefüggésben azzal, hogy a költő régi
korban élt és hogy kiöregedett. Mert itt van
például Lévy József, aki néhány esztendeje,

talán egy évtizede hogy meghalt és őt
már legalább ugyanannyi ideje nem olvassa
senki, de senki. Ezek az érdemes férfiak ma
már csak az autológiákban élnek és mindössze
egy-két alkotásuk, amelyek ezekben az autolo-
giákban benne vannak, éli őket túl. Az autolo-
gia a költők menedékvára. Ha a kötetek már
nem kellene, egy-egy versüket azért ott még
elolvassa a közönség. Lévy, aki több mint ezer
verset írt meg élete végéig, egyetlen versében
nyer csak örökkévalóságot, a „Mikes”-ben.

Felhívták azonban figyelmünket egy érde-
kes tünetre:

A magyar ifjúság, amely most itt Erdély-
ben felnő, szívesen lapoz a nemzeti hanyatlás
korának dálnokaiban. Tompa Mihály fájdalmas
nemzeti elégiái, amelyeket már-már kezdtek el-
felejteni, most új életre keltek. Igen, azt lehet
mondani, hogy itt most őt olvassák a legjobban,
amiből nem szabad túlságosan messzemenő kö-
vetkeztetéseket levonni, csupán annyit lehet be-
lőle határozottsággal megállapítani, hogy a kor
hangulata nagyon sokban hasonlít azoknak az
éveknek a hangulatához, amelyekben Tompa
élt és alkotott és aminek a megállapítása —
mindenen túl is — történelmi igazság. Ugyan-
így szívesen lapoznak Arany János balladáiban
és lírai költeményeiben, valamint ódáiban. A
könyvtárakban és könyvkereskedésekben hatá-
rozottan ez a két magyar költő a legkeresettebb.
Érdekes, hogy Petőfi iránt az érdeklődés me-
csappant. Még ma is eladnak belőle évenként
egy-egy könyvüzletben tíz-tizenöt példányt, de
a könyvtárakban már nem igen kéri. Ez egyé-
ként azzal is magyarázható, hogy alig van olyan
magyar ház, ahol Petőfi összes költeményei ré-
gebről meg nem volnának. A legkeresettebb
két költő azonban feltétlenül Ady Endre és Kiss
József. A serdülő lányok még Makkai Emmilt is
olvassák. Bezenyi, ez legklasszikusabb, leg-
szébb nyelvű, fenséges jelenség nem fogy. Csok-
konay se. Ezekből nincs is új kiadás, de bizony
nem is igen kell.

A regényírók

Elsenyvedett és senki sem tud már a mult
század egyik legfőbb termelő regényírójáról,
Kuthy Lajosról. Végigjártunk minden lehető he-
lyet, még családoknál is voltunk — sehol egyetlen
kötete nincs meg. Pedig írt vagy ötvenet. Vagy
elfogytak teljesen a mult században, vagy el se
keltek egészen, csak elkallódtak, talán makula-
turának ment. Szentimentális, kedves regények
voltak. Évek óta senki nem vett például Vas
Gereben-könyvet, amiből pedig egy-egy kötet
még fekszik az antikváriusoknál. Régi kelendő-
ségéhez képest nagyon lejárta magát Beniczky
Bajza Lenke is, akinek a könyveiből Kolozsvá-
ron az utolsó tízesztendő alatt összesen huszon-
négy darabot adtak el. Híre hamva sincsen pél-
dál az öreg Tolnay bácsi regényeinek. Ellen-
ben aránylag nagy keletje van az erdélyi tárgyú
könyveknek, így Jósika Samunak, akinek Aba-
fija ma éppúgy közkezen forog, mint ötven
esztendővel ezelőtt, Kemény Zsigmondnak, aki-
ben a régi Erdélyt idézi vissza az ember, Pe-
telei Istvánnak, aki azonban persze már sokkal
kisebb olvasókörnek örvend. Megcsappant az
olvasóközönsége Eötvös Józsefnek, akinek filo-
zofikus mélységű regényét nyugodtabb idők
kivánnak. Jókából még ma is eladnak évente
Kolozsváron harminc-negyven garnitúrát, az
egyetemi és önképzőkörökből is szorgalmasan
viszik haza, a kölcsönkönyvtárakban azonban a
modern társadalmi regények erősen elnyomják
ezt a legnagyobb magyar mesélőt. Könyvel kö-
zül leginkább a „Jövő század regényét” olvas-
sák, ami szintén jellemző a mi időnkre. Telje-
sen elhaltnak mondhatók Abonyi Lajosnak a
munkái. Ugyanez a sors érte utól az élvezetes
Szemere-regényeket, Mikszáth Kálmán még min-
dig jó üzlet a kiadóknak és a könyvkereske-
dőknek, noha Erdélyben soha nem volt neki
túlságosan nagy keletje. Az újabbak közül két-
ségtelenül Szabó Dezső tartja a rekordot, akinek
a könyveiből nem győznek eleget rendelni a ke-
reskedők. Az Elsodort Falut egyáltalában nem
lehet megkapni, mert, azonfelül, hogy elfogyott,
ki is van innen tiltva, a Segítség-ből pedig az
egyedülálló kölcsönkönyvtárakban tíz-tizenöt gar-
nitúrát is tartanak, annyira keresik. Herceg Fe-
renc ideje valamennyire alkonyodott. Ez két-
ségtelenül megállapítható. A különben sem túl-
gazdag magyar regényírást nagyon nyomja
annak a rengeteg idegen szerzőnek a könyve,

akiket a budapesti kladók a háboru óta aránytalan mértékben lanszliroznak. Az összes magyar regényírókból nem fogy el annyi, mint Hugó Bettauer könyveiből. Egy adat.

A történelmi könyvek

Nagy érdeklődéssel fordul az erdélyi magyar közönség a történelmi könyvek felé. Ami már évek óta nem történt meg például, újabban ismét nagy ázsója van az antikvárius forgalomban Marcally Henrik és Acsády Ignác munkáinak, nemkülönben Fraknoi Vilmos monográfiáinak. Budapestről, úgy tudjuk nem enged be a cenzura magyar történelmi könyveket és így csak az itt régebből meglevő példányokra kell szorítkozni. A magyar történelmi könyvek, amelyeket régebben az iskolákban tanítottak,

forrásmunkákká és könyvtári darabokká változtak át és értékben ezért emelkedtek. Tankönyvjellegük megszűnt és tudományos mű lett belőlük. Hasonló érdeklődés övezi Vámbéry Árminnak a magyar nép származásáról szóló munkáit, nemkülönben gróf Kun Géza ilyenirányú könyveit. A magyar néppel foglalkozó történelmi és etnografiai könyvek száma Erdélyben ma, hozzávetőleges számítás szerint, nem tehető többre, mint két-három ezer darabra. A régi iskolakönyvek elrongyolódtak, vagy konfiskáltak, ujakat pedig egyáltalában nem lehet behozni. Az ilyen módon nem foglalkoztatott figyelem a földrajzi művekben keres kielégülést és nem véletlen, hogy Körösi Csoma Sándor, Vámbéry Ármin, gróf Festetics Taszilo utleirásai ma újra rendkívül kapósak. (ba.)

MAGYAR ASSZONYOK MUNKÁJA

Egy női börtönről

Sokféle az irány, az elv a gyilkosnők kezelése szempontjából a női börtönökben. De ha arra az álláspontira helyezkedünk, hogy a fegyházra ítélt sokszor kevésbé hibásak, mint azok, akik odajuttatták a szerencsétleneket, hogy igen gyakran az alkohol, az átöröklés a főok a szörnyű tett elkövetésében; hogy fejét kellett hogy vesztse a boldogtalan, mert a szerelem címén megfosztották minden önértékétől és a társadalom kiküszöböl magából stb., stb. — ha erre az álláspontira helyezkedünk, lehetetlen nem a legnagyobb megértéssel és szánalommal azt kívánni: vajha minden női fegyház úgy fogadná az évekre elítéltet, mintha keblére akarná az élet, a szenvedélyek elfáradottját venni; hol megértéssel, abszolút jóindulattal bánnak vele; a hol segítik, hogy jobbik énjét megtalálja. A legvadabb, a legzordonabb kedély is megnyílna, ha jóság, rend veszi körül, ha javítólag és nem büntetőleg, megvetéssel bánnak vele.

Ilyen, minden tekintetben humánus alapokra berendezett női fegyház Aylesbury-ban van. Ez a város Angliában van, Londontól nem messze. Maga a vidék is réjtvel, erdővel békítőleg hat. Az épületet nagy kert veszi körül és az épület előtt óriási gyepszőnyeg zöldellik, sok úttal keresztülzelve, hol sok pad várja szabad órájában a fegyencnőt. Az épületbe belépve, sok virág üdvözlő bennünket óriási virágtartóban. Majd látjuk minden egyes nő celláját. Mindenikben jó matraccal és jó ágyhuzatokkal berendezett ágy; előtte kis szőnyeg, van ott mosdóasztal, szék, egy kis asztal, rajta fehér takaró és azon virágváza tele virággal; meg van engedve, hogy a falakon fényképeket, levelezőlapokat helyezzenek el. Tehát mindenütt tisztaság, rend, izlés; mi sem emlékezteti a nőt, hogy évekig rab lesz. Ide különben is csak olyanok jutnak, kik legalább 3 évre ítéltettek el.

Az egész fegyelmet, rendet, lelki vezetést nők végzik, a kik krisztusi szeretettel és türelemmel próbálják a lélek legmélyéről elővarázsolni a jót.

Ha ide kerül valamelyik szerencsétlen, legelőször a fürdővel ismerkedik meg; fürödhetik hetenként többször is, de legalább egyszer feltétlenül kell. Aztán kapja a kötelező ruhát: fehérkék vagy fehér-fekete csikosat, kötényt, fejére fehér főkötőt. (A haját nem vágják le.) A betegek külön betegszobákban gondoztatna. Az étkezések általában kielégítőek. Miután pedig minden alkalmat megragadnak a vezetők, hogy elismeréssel legyenek, ha valamelyik rabnőnél haladást látnak a jobban, már az étkezésnél is tesznek különbséget. Pld. nem árpalevest kap a javuló, hanem teát kenyérrel. — Általában nyáron sok zöldséget a fegyház kihasznál gondozott kertjéből. Ebéd után mindenik 1½ órát kap pihenőre, mikor is a szobájában huzódhatik meg, vagy jutalmul a barátságosan berendezett társalgóba mehet beszélgetni, szórakozni társaival, hol a nyitott kandallóban a tűz barátságosan lobog, — az asztalokon virágok, mindenféle székek, szőnyegek. A javulók a könyvtárból jó könyveket kaphatnak; közös énekórájuk van; — hangversenyt hallgathatnak és mindenikre nézve kötelező az istentisztelet és hetenként egy előadás hallgatása. A kath. nők minden cellába egy feszületet is kapnak, ha arra érdemesek. Mint a leghumánusabb cselekedetet dicsérhetjük azt, hogy

a fegyházba jutott anyától, ha csecsemője van, nem veszik el, szobájában gondozhatja, míg a gyermek 1 éves lesz; ritka esetben megengedik, hogy hosszabb ideig is a gyermek az anyjával legyen. Kétségtelen, hogy ez az eljárás feltétlenül javára van az anyának. Más kérdés, hogy a gyermeknek ebben a legfontosabb életszakában nem kerül-e a tudatalattiságába egy és más, ami aztán később kárára lehet a gyermeknek. Ezt az élet fogja eldönteni. Addig is a szegény, nyomorult anya megmenti gyermekét az elpusztulástól.

Teljes elismerés illeti meg a női vezetőséget, hogy a rabnőket nem egész évre osztják be ugyanahhoz a munkához, ugyanabba a terembe, ami nagyfokú közönyösséget, bizonyos gépszerűséget váltana ki, ami semmiesetre sem hatna a beteg lélekre jótékonyan. Hanem turnusokban dolgoznak 3-3 hónapig valamely munkanemben. Pld. a háztartási munkákat, azután mezel munkát, később a varróműhelyben, hol a ház, a személyzet összes ruhaneműt varrják; különös jutalomképen becsztatnak a kicsi istállókban levő háziállatok gondozásához. Ez a változatos női foglalkozás sok szabad levegőt a rabnők egészségére és javulására is szemmel láthatólag hat. —

Szabad óráikban a rabnők tetszés szerinti munkát végezhetnek. Pld. fehérhímzést; vagy kötnek ruhát selyemből, pamutból; hárskosarokat is csinálhatnak és a legkülönbözőbb finom gyermekholmit. Az anyagot az intézet adja mindenkinek öhajtsága szerint. Évenként aztán vásárt rendeznek. A befolyt összegből fedezik a kézimunka-anyagot, kiegészítik a könyvtárt, vásároznak virágokat, állatokat stb.

Miután itt a nevelés egyik eszköze a progresszivitás, — természetesen elengedik igen gyakori esetben a büntetési idő egyharmadát arra érdemeseknek és mikor a rabnők kibocsátatnak, jótékony városi nők gondoskodnak arról, hogy a polgári életbe visszatáljanak. Valamint a legkonokabb lelkű nőknél sem alkalmaznak magánzárkát.

Korra nézve ezek a rabnők, akik Aylesburyban internáltak, rendszeren 40-45 év között állanak. Büneiket asszonyi életük kritikus éveiben követik el s ezek: gyilkosság minden neme, melyeknek indító oka túlnyomóan a féltékenység. A fiatalabb rabnők inkább gyermekgyilkosságért büntetettek. És bár különösen hangzik, mégis úgy van, hogy Aylesbury-ban, ahol legalább 3 évre vannak elzárva, jobb emberanyag kerül össze, mint azokban a fogházakban, ahol rövidebb időre zártak el.

Halálos ítéletet Angliában csak igen ritkán

hajtanak végre asszonyokon. Így az utolsó években csak egyen, de halálra ítélve az utolsó 17 év alatt 57-en voltak.

Bizonytal lesznek olvasóink között, akik így gondolkoznak, hogy hány és hány derék családanya, nő dolgozik önfeláldozóan egy egész életen át és bár egy napot sem tud felmutatni, mikor oly sora lett volna, mint egy-egy Aylesbury-i fegyencnőnek. Hogy ez nem igazságos a sorstól. Tényleg igaznak látszik ez a megállapítás. De ne feledjük, hogy milyen Isten kigyelme a szerencsés környezet, a védettség a családban, a jó temperamentum, a „jó családban” születettség. Ha ezért egy egész élet munkájával fizetünk, vajjon sok-e? És vajjon nem az egyedüli helyes út, ha a szenvedőnek, az elbukottnak, a szenvedélyek martalékának mutatunk és adunk egy abszolút illsza lehetőséget, hogy derengjen lelkében vágy a javulásra, a jóvátételre? Nem Krisztus örök szeretete hatja-e át a fegyház vezetőit, mikor kézenfogva vezetik a reájuk bízottakat? Mert ha valami tud javítani ezen a világon, úgy az csak a szeretet.

Mi, a szerencsésebbek, minden küzdelemünk dacára, ne méltatlankodjunk!

— **Könyvüjdonság.** Panait Istrati, a világhírű román-francia író Kyrá Kyralina című gyönyörű műve magyarul is megjelent Horvát Henrik kitűnő fordításában. Kapható minden könyvkereskedésben. Ára 130 lej.

Felhívjuk b. olvasóközönségünk figyelmét az újonnan forgalomba került

Tungsram „D”

izzólámpára — Az új Tungsram „D” lámpa egyesíti magában a lámpagyártás technikájának összes vívmányait. — Az izzószál lényeges javításával és speciális elhelyezésével az új tekercselt — spiralizált — fonalu izzólámpa árammegtakarítás mellett egyenletes elosztást, tisztá fehér fényt nyel és rázkodtatásoknak legjobban ellenáll. Az új Tungsram „D” lámpának alakja igen tetszetős és kizárólag üvegcsucs nélkül kerül forgalomba. — Az új Tungsram „D” lámpa minden jobb szaküzletben kapható. 2281 I.

Arenyéremmel kitüntetve a „MERCUR” vegyészeti gyár készítményei.

Kozák és Sámson

Olaj, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-utca No. 9.)

Perlessgloss és Apretura

bőrőnyesítő készítmények minden más gyártmányt felülmúlnak, fény és minőség tekintetében.

Minden cipésznek és csizmadianak elsőrangú érdeke, hogy kizárólag a MERCUR-féle Apretura és Perlessglossot használja, amennyiben a színezett bőröknek az eredeti színt és fényt teljesen visszadják. Kenés közben nem habzik s így szeplős toltokat nem hagy maga után.

Min den jobb bőrkereskedésben kapható

Angol-szövet raktár

Urakat izléssel és elegánsan öltöztet
KÓSA A.
uri divat-szabó
Brassó, Kolostor-u. 27.

Angol-szövet raktár

Acéllemez üzlet

redőnyöket

szilárd ablakredőnyt, napellenző szerkezeteket gyártunk és legolcsóbban szállítunk. — Árjainkat díjtalanul szolgálunk!

Halász Testvérek

ORADEA-MARE — NAGYVÁRAD, Str. Cogalnice, (volt Várady Zsigmond-utca) 16. — Telefon 364. sz.

GYERMEKVILÁG

Rovatvezető: Teleky Dezső (Dezső bácsi)

Isten nevében

Már a fiuk és a lányok
Járnak mind az iskolába.
Laci búsan néz utánuk,
Mert nincs könyve, nincs ruhája.

Sirva borul özvegy anyja
Ölébe és esdve kéri:
Kimaradni hogy ne hagyja, —
Jól tanul majd, megigéri.

Megy jó anyja a templomba
S égve küldi hő imáját.
Hogy az Isten őrző gondja
Segitse meg Lacikáját!

Gazdag bácsi észrevétlen
Kihallgatja — s ime, másnap
A jó Isten szent nevében
Laci könyvet s új ruhát kap!

Erzsike néni

Tündérek a földön

Írta: Gál Lajosné

Három tündér állott meg nagy bókollással a tündér királyné előtt és egyik, a ki legbátrabb volt, arra kérte a királynőt, engedje őket az emberek közé egy kis körültekintésre, mert ismerni akarják a földi gyermekeket.

— Sok mindent hallottunk felőlük, kedves királynőnk! Egyik dicsérte őket, hogy jók és szofogadók, de volt, aki kényeseknek engedetleneknek festette. Szeretnénk személyesen meggyőződni, hogy mi igaz a mende-mondákból.

— Menjetez gyermekeim! — szólt kegyesen a királynő ésők el is tűntek a rózsaszínű ködben. A köd a földig szállt, ott lebegett az országot felett s mikor szétoszlott, csak három egyes cseléd leányt lehetett látni, amint kis batyukkal a karjukon igyekeztek a város felé. Még a cipőjüket is lehúzták, hogy könnyebben haladjanak. Csinos takaros lányok voltak és épen arról beszélgettek, hogy vajjon kaphatnak-e jó helyet a városban?

— Ugy tudom, — szólt az, akit Erzsőknak hívtak, — hogy a városban elsején van a cseléd-piac. Oda állanak ki a szolgálók és a naccságok kiválasztják, amelyik tetszik. Mi is oda kellene menjünk.

— Jó menjünk! hagyta reá a másik kettő. Mikor az első házak feltűntek, a leányok is lehúzták a cipőjüket. Falatoztak egy kis szalonnát, jó barna kenyérrrel és énekelve mentek tovább. Valami különös dalt énekeltek tündérországról és három kíváncsi tündérről. Nem tudta ezt a dalt erre felé senki. A napsugár széles kékében sütött az utra, megara-nyozta a porszemeket és azok úgy ragyogtak, mintha millió gyémánt szemecske uszna a levegőben.

Jött egy bÉna koldus, feléjük nyújtotta kizsott kezét, a lányok szíves készséggel tették bele pár darab pénzt.

— Adjon Isten szerencsét! — hálálkodott a öreg s a három leány úgy örvendett ennek a jó kívánságnak, mint valami ajándéknak.

A piacra érve, szinte megrohanták őket a ur asszonyok, s mikor kijelentették, hogy csak olyan házhoz állanak be, ahol gyerekek vannak, nagy volt az elcsodálkozás:

— Hát még olyan cselédek is vannak a városban? Hiszen mások épen azt keresik, hogy hol nincs gyermek.

Erzsők egy hivatalnok családnak került, ahol több volt a gyermek, mint a fizetés. Hát épen jószág handa-bandázott egész nap. Olyanok voltak, mint éneklő madársereg.

Máriskának egy gazdag kereskedő három gyermekt kellett gondoznia. Két leány és egy fiú volt reá bízva. Sári bírósági családnak állott be, hol két fiú és két leány töltötte meg a házat vidám nevetéssel. De ott ám ott azért sírás is néha.

A három cseléd leány első kimenőjét használta fel, hogy kirándult a közeli erdőbe. Váltak magokkal egy kis elemőzsiát és

eddegélés közben elmondták egymásnak, hogy ki, milyen helyre jutott.

— Tudjátok, kezdte a szót Erzsők, olyanok azok a gyermekek, mint az angyalok, egynek kivételével, aki irigy és önző. Mintha nem is volna testvér a többivel. A többiek a falatot is megosztják egymással, de Irmuska elbujlik, ha valami jót kap és úgy eszi meg. Durcás és haragtarító. Szereti, ha kérélik, de ő csak parancsolgatni szeret. Velem sem beszél olyan szépen, mint testvérel, vagy a Naccsága, hanem durván és örül, ha véletlenül eltörök egy tárgyért, mert reméli, hogy kikapok érte. Ha nem látják, néha még meg is taszigál. Szívesen szolgálnék ott sokáig, ha ez a kislány nem keserítene.

— Téged csak egy keserítő sóhaj Máriskó, de engem hárman. A legcsunyább szokás uralkodik közöttük: az árulkodás. Édes apjok elhiszi, amit mondanak, így nekem sokszor van keserves napom. Ilyenkor csak sírok keservesen.

— No bizony azt rosszul teszed, így pereg a Sári nyelvel. Nálunk négy gyermek van s ebből két pajkos fiú, de még könnyet nem ejtettem miattuk. Majd! Hogy is ne! Én szoktam megmondani a Nagyságának azt, aki hibázik, az aztán eligazítja a dolgukat izibe. Van dolga a fűzfa vesszőnek. Csak ilus nem kap; szelid az, mint egy galamb. Ha minden gyermek ilyen lenne, tudom Istenem sok szép ajándékot hozna az angyal, vagy küldene a tündérkirályné! Csak nevetnek a többiek, ha azt mondom: ilus kap szép játékokat a nevenapján, mert Irok a tündérkirálynénak.

Most, hogy elmondták a mi szívöket nyomta, lerázták kötényeikről a morzsát és összefogózva sétáltak bennebb az erdőbe. Nem-sokára ezüst csengésű énekhang szűrődött át a fák lombjal között, de aki arra tévedt, nem látta sehol a három szolgáló leányt. Ott csak három tündér táncolt, alig érintve hegyes cipelőjükkel a pázsitot. A virágok hódolattal hajlongtak előttük, a legfinomabb illatot lehelve. Így fejezték ki nagy szeretetüket.

Mikor az alkony leszállt, megjelent az elcsendesült erdő szélén a három cselédleány. Olyan vidámak, pirosak voltak, mint a pünkösdi rózsák.

— Siessünk, nehogy haragudjanak otthon! és egymás kezét fogva szaladtak a város felé.

Erzsőkot már ott várta Irmuska az utca ajtóban.

— No ugyan sokáig elmaradtál! — kiáltotta barátságatlan arccal. — Anyuci haragudni fog bizonyosan!

— Én megkérdem, hogy ne haragudjék! — dörzsölődött hizelegve a kis Ágnes az Erzsők szoknyájához. — Jöjj csak bátran Erzsők. Anyuci jó asszony. Te tudod ugye?

Máriskát a három kényes gyermek nyafogva fogadta, hogy miért nem ül otthon vasárnap délután is. Ők unakoztak, nem volt, ki játékról gondoskodjék. Máriskó szelíden csillitgatta őket, de reá sem ügyeltek; hanem mind hevesebb szemrehányást tettek. Mig nem Édesapjuk beszólt az ajtón:

— Máriskó, ne bosszantsad a gyerekeket! Sári csak a szelid kis iluskát találta otthon, ki leckéjét tanulta másnapra. Örömmel ugrott fel az asztal mellől a kis leány és átölelve a Sári nyakát, így hízeltgett:

— Kedves jó Sári, mondjál nekem hamar egy szép tündérmesét. Most nincsenek itthon azok a huncut fiúk, legalább nem zavarunk bennünket.

Sári levette ünneplő ruháját, szépen a kis székre telepedett, térdére véve iluskát, elkezdte a gyönyörű tündérmesét mondani.

— Te ugy beszélsz Sári, mintha mindent a saját szemeddel láttad volna. Szinte azt hinné az ember, hogy jártál tündérorszámban.

— Ki tudja! — mosolygott titokzatosan Sári.

Mindenféle apró-cseprő események közt eltelt az év. Mindhárom leány készült elhagyni helyét. Hiába marasztották, hiába emelték fel a fizetést, ők kimondták a végszót: haza vágnak!

Erzsők batyujába a gyermekek mindenféle kis emléktárgyakat dugdostak, hadd örüljön, ha otthon megtalálja. Csak Irmuska sajnált megválni legkisebb, leggyengébb játékszerétől is és egyetlen diót adott, de az könnyű és üres volt.

— Irjatok, ha megérkeztek hazál — ha-gyakoztak mindhárom háznál. — Szeretnénk tudni még rólatok.

— Oh bizonyára életjelt fogunk adni! — nevetett Máriskó. — Nehéz lesz elfeledni három ilyen gyermeket.

Alig telt el pár hét, a posta egy óriási csomagot hozott a hivatalnok családnak. Tele volt az minden jóval, ami csak hiányzott a gyermekeknek. Amiről évközben ábrándoztak, az mind valóra válna omlott ki a nagy csomagból. Divatos, meleg ruhácskák, prémes sapkák, muffok, korcsolya. Egész bőségszaruk telve a legfinomabb töltött csokoládéval. Torták, csemegék nagy választékban. A játékok pedig igazán mesések voltak. Minden darabra reá volt írva, kinek szóll.

Irmuska izgatottan turkált a sok holmi közt, mert az ő nevét még semmin sem találta meg. Egyszerre egy könnyű és üresnek látszó dió került a kezébe. Vértörő arccal ismert reá arra a dióra, melyet Máriskónak adott bucsuzáskor. Mérgesen szoritotta össze markába és a kettévált dióból egy parányi tündérke szállt ki. A gyermekek mindent otthagya, szájátva bámulták a parányi alakot, mely olyan szép volt aranyos ruhájában, mint egy pillangó.

— Én voltam az Erzsők! — szólt kedves mosolygással meghajolva a gyermekek előtt. — Eljöttem, hogy megköszönjem jószágotokat. Én csak azért szolgáltam egy évig, mert megakartam ismerni a földi gyermekeket. Elhatároztam, hogy mindeniket érdeme szerint jutalmazom meg. Irmuskával még várok egy évig. Addig bizonyosan megtanulja ő is, hogy a cseléd is érző és érzékeny ember, kinek fáj a megbántás, kinek jól esik a szíves szó. Ugye így lesz Irmuska?

A kis leány nagy szeméből könnyek peregték, a tündérke oda tartotta köténykéjét és amint behullottak, egyszeribe mind gyémánt lett belőlük.

— Ezt édes Anyádnak adom, tegye el számodra, ha megváltozol gazdag és boldog leszel, de ha továbbra is irigy és önző leszel, ezek megint mind könnyekké változnak, melyeket újra te fogsz elsírni.

Azzal a szép kis alak eltűnt, senki sem látta hova és merre?

Sári volt gazdáinak udvarára épen ilona napkor ereszkedett le egy aranyos léghajó. A nagy csodára mind kigyűltek a pázsitos térre, melyen ott csillogott-villogott a csodálatos szép alkotmány. Szílvárványszínű ruhába öltözött parányi tündérek mindentféle csomagot dobáltak ki belőle, melyekre különféle feliratok voltak ragasztva, de azt első pillantásra látni lehetett, hogy a legtöbb a „jó kis iluskának” szól. Ilus hálásan nézett fel és pillantása találkozott egy dobálózó szép tündérével, mire örömmel felsikoltott:

— Sári! Sári te vagy az?

A kis tündér kiszállt és nevetve szólt: — Igen én voltam a Sári. Ismerni akartam a földi gyermekeket, azért szolgáltam. Boldog vagyok, hogy téged iluskám megismertelek. Ha az életben bármi bajod lesz, csak rázd meg e kis csengőt és én segítségére jövök. Azzal az egész léghajó eltűnt, csak rózsaszín köd maradt utána és a sok ajándék csomag a pázsiton. A szép játékok és édességek bizonyították, hogy nem álom volt, hanem valóság!

Máriskó gazdájának kényes gyermekei is várták a különös módon megérkező ajándékozont. Bár ők mindennel el voltak látva, ami szemnek, száznak kedves. Érte is őket egy kis meglepetés, mert a nyitott ablakon berepült egy hófehér galamb s az elkényeztetett gyermekek elébe letett egy csomag virgácsot.

— Mivel mindenki azt kapja, amit megérdemel, nektek is elhoztam ezt a csekély ajándékot! — szólt a kis galamb. — Ha szegény Máriskóval nem bántatok volna olyan rosszul, ti is megkaptátok volna jószágotok jutalmát.

A gyermekek megszegyelték magukat és elhatározták, hogy ezentúl ők is jók és szelidek lesznek.

Lássuk, hogy a kis tündérek miként számoltak be az ő királynőjüknek, a földön tett tapasztalataikról:

Először is a lábához ültek kicsiny szá-

molyokra és megköszönték neki, hogy elengedte őket a földre.

— Nos! milyenek a földi gyermekek? — kérdi a királyné.

— Vannak köztük jók és hamisak is. Mi megjutalmaztuk őket érdemük szerint. Mások is szívesen megyünk közéjük, mert a jó mégis több közöttük, mint a rossz. De ezeket is kiigóyítjuk mi az irigység, önzés, hazugság, kényeskedés, árulkodás csuf hibáiból és akkor lesz csak igazán sok boldog gyermek a földön.

— Ugy legyen! — szólt meghatva a királyné.

REJTVÉNYEK

I. Pótlórejtvény

Rácz Erzsikétől

- kő
- éce
- bross
- ak
- árom
- kos
- os
- kos
- alak

A pótló betűk egy közismert magyar író nevét adják ki.

II. Betűrejtvény

Elefánt Bélától

Bukarest, Szatmár, Arad,
Lőcse, Orsova, Csongrád

E hat város nevének kezdőbetűit helyesen összeszerelve egy magyar vármegye nevét jelzik.

Megfejtés határideje : XI./15.

Nyeremény: egy szép könyv.

Dezső bácsi postája

Wagner Zitüska, Brassó. A legutolsó rejtvényt elfaltáld. De az előbbiben a „leopárd” helyett a „le- adod” nem helyes. Borbély Juci, Nagyszalonta. Sü- rűbb levelezést nem is kívánhatok tőled. Tudom, hogy most sok tanulni való van, mikor pedig kedves ro- konaid közt kellemesen repültél az idő, belátom, hogy levelezésre még kevesebb alkalmad volt. Kö- sünk tehát egymással megegyezést. Akkor írd Dezső bácsinak, amikor éppen kedved tartja. Azoknak a le- veleknek örvendek leginkább, amelyek jó szívből fa- kadnak. Megismerem azokat, mert a sorok hangjából olvasni tudok. Utolsó leveledet is rokonérzésből írtad. Borbély Kató, Nagyszalonta. Mivel külön írtál Dezső bácsinak, én is külön válaszlok. Tanulj bi- zony igyekezettel, hogy az év végén siker koronázza szorgalmadat. A nagy vakáció legyen egészen a szó- rakozásé. Ifj. Blénessy Jenő, Sepsiszentgyörgy. He- lyes a megfejtés. Mivel a határidő már lejárt, elárul- hatom, hogy az a tő valóban tárogató. Schönfeld Ernő, Brassó. Az igaz barátság próbája az önzet- lenség. Az, aki áldozatot tud hozni embertársáért, az jó barát is tud lenni. Természetesen, ebben az őszű világban mindig ritka volt a jóbarát. Hiszem, hogy te azok közé tartozol, akik barátjaikért minden lehe- tőt megtesznek. Irod többek közt, hogy : „valószínű- leg az a huncvut papagáj legközelebb a csőrével meg- tiszteli az én nevemet is...” Hát bizony ez a papa- gáj sem ismeri a barátság fogalmát. Munkája gépies. Behunyt szemmel húzza ki a rideg számat. S ezt a rossz szokását sohasem is fogja elhagyni. Nyertél már könyvet? Györfly Baba és Barna, Zilah. A kereszt- szórejtvény megfejtése azon alapszik, hogy a viz- szintes szavak egyes betűi a függőlegesen álló szavak egy-egy betűjével azonosak, vagyis a szavak egy- másba kapcsolódnak. A kitalálendő szavak értelméből, az üres kockák számából, amelyekbe egy-egy betűt helyezendő el, s amelyek sok helyen egymással ösz- szefüggnek, kell megfejteni a rejtvényt. Például :

1. függőleges szó: a költő is az.
2. Vízszintes szó értelme : az időt mutatja.

Megfejtve:

Itt a közös betű az „r”. Megértettétek? Barzsina Irénke, Lugos. Mivel Dezső bácsi embertársi érint- kezéseknél nem szereti a ceremóniát, keresetlen hangu, őszinte soraidnak nagyon örvendem. Te is benn vagy már a táboromban. Ha teheted, írd minél gyakrabban, de egyre kérek : sohase írd piros tintával. A piros betűk rontják a szemet. A szem legkedvesebb színe a lila, a kék és a sötétzöld. Elefánt Béla, Brassó. Képes rejtvényt nem közlünk. A betűrejtvényt — ime

— nyomtatásban olvashatod. Dieners Annuska, Szent- péter. Örvendtem, mikor olvastam kedvesen megírt leveledből, hogy szeretsz magyar könyvet olvasni, ha mindjárt száz faluban is lakol. „mert a szép magyar szó itten sem vész el” — írtad. Jól van, Annuska ! Neked is azt üzenem, amit a többi pajtásodnak, légy kitartó rejtvénymegfejtő, mert akkor nemsokára lesz magyar könyved. Az írásod, tizenegy éves korodat te- kintve, nagyon jó. A megfejtés sikerült. Gál Lajosné, Alsógárd. Levele értelmében eljártam. Babuczay Olga, Debreczen. Hálás csicsérgésedre szobámba költözött a tavasz, mert szerető hangod verőfényes sugár. Ta- nulj most szorgalmasan, aztán a hosszú karácsonyi szünetidőben írd Dezső bácsinak szép kiadós levelet. Már alig várom. A keresztzórejtvény megfejtése si- került. Kostyán Erzsike, Sepsiszentgyörgy. Jól esett bizalmas megszólításod, bár még nagyapó nem va- gyok, de azért képzel magad unokámnak, vagy le- nyomnak, ahogy szíved szerint legjobban érezed. Azt mondják, hogy a nagyapák unokáikat jobban szeretik, mint saját gyermekeiket s az unokák is inkább ra- gaszkodnak nagyapához, mint édesapjukhoz. Hát ha így áll a dolog, szívesen vagyok nagyapód. Sajná- lattal olvastam, hogy félig árva vagy. Atyádat még hat éves korodban veszítetted el, s most kénytelen vagy idegenben megkeresni mindennapi kenyeredet. Irod, hogy elég önállóan érezd magadat, csupán anyád és testvéreid meleg szeretetét nélkülözöd. Dehogy nél- küözöd, A szeretetnek nincs határa. S ha nem is vagy otthon, övéid szeretete minden léptedet kíséri. Írásod- ból azt látom, hogy te inkább a szomorkodásra vagy hajlamos, aminek legfőbb oka érzékenységed. Ird meg, hogy így van-e? Vogel Pista, Csikszerecs. Ügyes fiú vagy. Szívből üdvözlök. Rácz Erzsike, Nagysze- ben. A hú kis katonám egyik rejtvényét ezennel vi- szontláthatja. Meg vagy elégedve? (A többi levélre következő alkalommal válaszolok.)

Kiadó: a Brassói Lapok könyvnyomdája.

Detailárusításban is kaphatók

Oltónyszövetek

Ulszter és téli kabát-szövetek

Posztók hozzávalók, s fonok

legolcsóbb áron

„Textila”-nál
Brassó,
Hosszu-utca 201.

Bankok, kereskedők és iparvállalatok figyelmébe!

Mindennemű üzleti nyomtatványokat, ugymint levélpapírokat, borítékokat, számlákat, nyugtákat, kassza-belégeket, stb.

valamint legújabb rend-
szert vonalzógépen ké-
szült legkompikáltabb,
speciális vonalzásu

üzleti
könyveket

a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelig, két,
három, négy, vagy több-
színű vonalzással,

magyar, román és német nyelven, mérsékelt áron készít és azonnal szállít

Grünfeld Vilmos és Tsai
könyvnyomda, könyvkötészet és vonalzó-intézet
I-I-I Brassó, Kapu-utca 64—66 szám. I-I-I

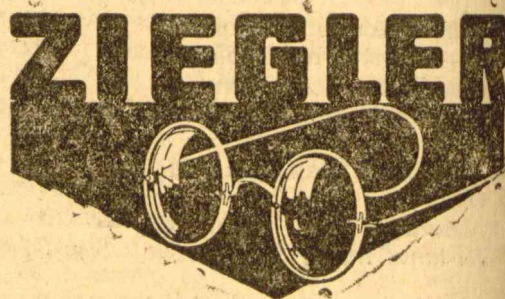
TELEFON-SZÁM: 6—77

Vidéki megrendeléseket (postán is) a legrövidebb időn belül tel-
jesítünk. A különböző nyelvekre
való lefordítást, felelősség mel-
lett külön díjazás nélkül vállaljuk.

TELEFON-SZÁM: 6—77

Nálam minden szemüveget talál.

A modern kor követelményei szerint be-
rendezett speciális szemüveg-műhely.
Brassó, Kapu-utca 10 szám.

Villanygépek tekercselését Villanytelepek

teljes felszerelését vállalja

Tartler Adolf Brassó, Fekete-u. 57.

Dus választék szőrmekabátokban.

Értesitem a tisztelt vevőközönse-
get, hogy raktáramat a legszebb
szőrme árukkal egészítettem ki.

Dus választék saját készítményű
szőrmekabátokban, melyeknek
megtekintése vételkényszer nél-
kül a nagyérdemű vevőközön-
ség rendelkezésére áll.

Rókákat minden színre festek
380 lejért.

Rosenberg Simon

Brassó, Kapu-utca 42. szám.

Szolid kiszolgálás.

Férfi- és női szabóság Kész ruhákban nagy választék

Egész családját kiruházhatja télire

RÉSZLETFIZETÉSRE

Lévay Sándor és Tsa. cégnél
Cérna-u. 7

Szepességi vásznak lerakata Paplan- és matrac-gyár

Figyelem!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy külföldi utamról hazaérkeztem és **elsőrendű németországi varrógépeket, kerékpárokat és ezek alkatrészeit** a legutánysabb áron szereztem be, úgy, hogy abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a **legjobb varrógépet** már 6000 lejtől **8000 lejig**, 10 évi jótállás mellett, **részletre is árusítok**. Kiváló
Tisztelettel: **Erdős Mór, Brassó, Kapu-u. 29.**

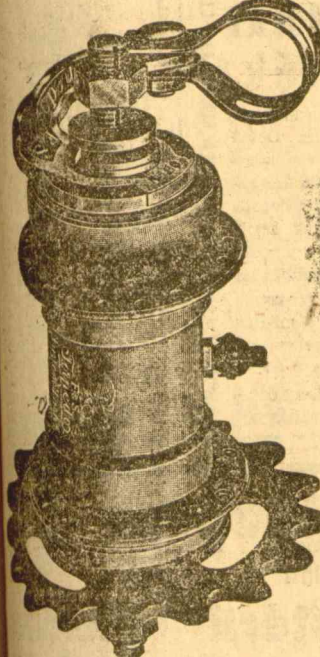
GANZ-DANUBIUS
BUDAPEST

Gyárt:

**Hengerszékeket
Motorokat
Turbinákat
Szivattyukat
Téglagyári gépeket
Aprítógépeket**

Vezérképviselet és állandó raktár
- Nagyrománia részére: -

FRATII SCHIEL
BUKAREST, BRASSÓ, TEMESVAR,
Str. Brezorianu 7 Kut-u. 50 a) Uri-utca 6

Eredeti FLEMEL & SACHS torpedó-ágyakat
csak vizkonteladónak szállít az
Intreprindere de Maşini şi Automobile
Telef.: ABLONCY. ARAD.

Megjött! Megjött!

PETROLUX
a csodafény,
a falu villanyvilágítása.
Minden petroleum lámpára azonnal rászerezhető.
Ára 750 lei. 8 napi próbaidő.
Kérjen árjegyzéket.
„Petrolux” Timişoara, IV.
Dem-u. 40. Helyi képviselők ke-
restetnek. 2373

Vásárlók

és eladók legelőnyösebb áron mindennemű bel- és külföldi értékpapírt. Balázs Gyula Cluj, Strada Regina Maria 32. 9756

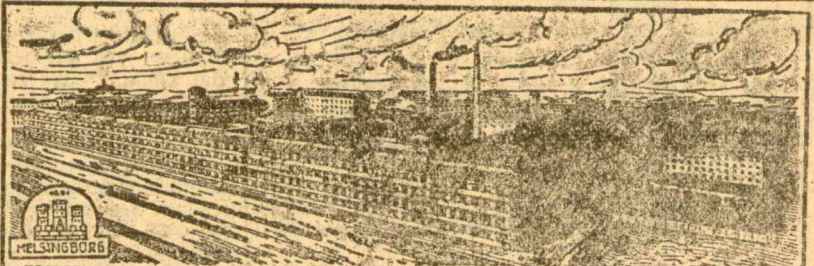
November 15-én kezdődik egy 6 hónapos
elsőrendű varró iskola,
urlasszonyok és leányok részére. Beirat-
kozni lehet d. e. 12-1-ig, este 8-7-ig.
Bachnerné szalonja, Kolostor-u. 7. I. em. 9860

Prigiano szörp

Folyékonyan
poralak és
cachet-
alakban
LEGJOBB
HAJTÓ
(és

**VÉR-
TISZTÍTÓSZER**

Fertőtleníti a beleket
azok izgatása nélkül
A bél működést gyors-
sítja röglőni halással.
Megvédi a testet
fertőzésekkel.
Csúsz, fók,
érelmeszesedés
valamint minden
bőr betegség
ellen.
Óvakodjunk
hamisításoktól.
A védjegy minden
címkén kék alapon
látható.
Gerolamo Prigiano

TRETORN

Sárcipők és hócipők
a legjobbak és legolcsóbbak.

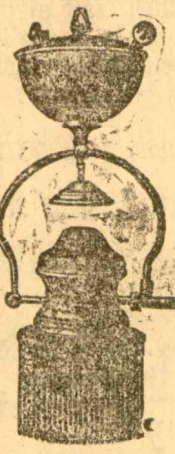
KÖLN - VÍZ
- SZAPPAN -
PUDER
KREM

**BOUQUET
D'ORIGAN**
és
BOUQUET DE CHYPRE
CH. DUPRÉ

LINOLEUM

STECKL ADOLF
Brassói Fiókja
átköltözött
Kapu-utca 42
szám alá

Tudja már mindenki, hogy a
Continental-fény
a legolcsóbb világítás
Ismeretést küld:
LUMINA CONTINENTAL
Boroşineu, Judeţul Arad.
A legmodernebb lámpákkal.

Szőnyegáruház TELLMANN és SPEIL

Brassó, Buzasor 3. szám.

Linóleum, Szőnyegek, Függönyök, Asztal- és ágytakarók, Divántakarók, Butorszövetek, Madracgradli és kész madracok
dus választékban kaphatók.

Legjobb, legszebb és legolcsóbb módoságok!

Bel- és külföldi ruhaszövetekben,
versenyen kívüli árak**GH. SOCI**

Brassó, Kapu-utca 27. 2859

19033—926 sz.

Hirdelmény

Folyó évi december hó 2-án d. e. 10 órakor Brassó város tömősi-erdőgondnokságánál a nyilvános könyvvitelre vonatkozó törvény 72-83 fejezetei betartása mellett írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverés lesz a kövétkező, Brassó város területén fekvő kőbányákra hat évre, azaz 1927 évi január hó 1-től 1932 évi december hó 31-ig.

Honterus kőbánya kikiáltási ár 2000 lej, biztosíték 2000 lej.

Száraztömősi kőbányák kikiáltási ár 2000 lej, biztosíték 2000 lej.

A részletes feltételek a hivatalos órák alatt az alulírt hivatalban megtekinthetők.

Brassó, 1926 évi november 2-án.

Brassó város város-tömősi
erdőgondnoksága.

9882

Hirdetmény

A crăciuneli Hangya szövetkezet legkésőbb jan. 1-i belépéssel üzletvezetőt keres. Fizetés havi 300 lej fix és a forgalom 5%-a. Monopolcikk után 1%. Továbbá 1 szobás lakás, szükséges petroleum és évente 2 öl fa. Évi forgalom cca 400.000 lej. Óvadékul 30.000 lej készpénz vagy megfelelő ingatlanbetételezés kívánatik. Crăciunel, posta Ocland, jud. Odorheiu.

9880

Hangya szövetkezet igazgatósága

196—1926.

Hirdetmény

Ezennel közhírré tesszük, hogy Drăușeni (Draos, jud. Târnava-Mare) község 1926 dec. 11-én d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen elad 1760 tölgyfát, ebből 2186 m³ épületfa és 1408 m³ tűzifa. A tűzifa a község birtokában marad.

A pályázók a közelebbi feltételeket a csikszeredai XII. sz. erdőigazgatóságnál, a vármegyei prefekturánál, Segesváron és Drăușeni község elöljáróságánál tekinthetik meg. Az árverést Drăușeni községben fogják megtartani.

Az épületfa becsértéke 1.093.000 lej.

Felülaánlatok nem fogadtnak el.

Drăușeni, 1926 október 20.

9887

A községi előjáróság

Județul Cluj — Circ. Cârța — Comuna Sândominic

No. 604.

Publicațiune de vânzare

Subsemnatul, controlor din Cârța conform art. 27 din legea de urmărire, fac cunoscut prin aceasta că, în ziua de 5 Nov. 1926 la ora 14 se va vinde prin licitație la Primăria Comunei Sândominic aversea compozesorului Sândominic, obiectele ce s'au sechestrat prin procesul-verbal cu No. 3/1926 pentru neplata sumei de lei 412322 datorită din impozitele diferite.

Obiectele sechestrare sunt 300 m³ lemne de brad tăiate în pădurea „Fekete rez”; 10 tauri; 1 armăsar; o mașină de treerat și 13 buc. cai. Prin urmare acei care vor voi a concura la licitația acestor obiecte să se prezinte la locul indicat în ziua și ora fixată. Se cere concurenților să depună mai întâi o garanție de 10% din valoarea obiectelor.

9881

Controlor, Nagy

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdávalatának körforgógépén Brassóban.

APRÓ HIRDÉTESÉK

Egy szó ára 6 lei. — Vastagabb betűvel 12 lej. — Allást keresőknek 25% engedmény.

Legkisebb hirdetés ára 60 lej.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, ahol pontosan továbbítja azokat kiadóhivatalunkhoz. — Csak választékkal felszerelt kérdézőkódásokra válaszolunk.

Eladó Brassóban a Zajzoni-ut 22 sz. sarokház. Értekezni ugyanott. 9683

Családi ház és különféle butorok eladók. Bolgárszeg. Costel-u. C. 8. 9859

Eladó egy gramaion lemezekkel és többféle butor. Román templom-u. 59 szám. 9857

Eladó egy jókarban levő 800 m. méteres Hoffher és Schrantz cséplőszek rész, egy 10—12 H. P. Kállai gyártmányu motorral, teljes felszereléssel üzemképes állapotban. — Dakó Mózes molnár. Cuculata Nagy küküllő m. 9850

Kubikos munkások kerestetnek földmunkára. Patakvállalat, Silimeghiu. Jud. Salaj. 9843

Cukorkák, csokoládék és karamellák minden gyártmányuk nagy választékban eredeti gyári árak mellett legolcsóbban beszerezhető bármilyen tételben. — Gál Bélánál, cukorka üzlet Kapu-u. 61. szemben a Koronával. 9828

Kazán, Cromwell-féle üzemképes állapotban keresünk azonnali megvételre 60—75 m³ tüzfűtővel, 8—10 atm. gőznyomásra. Ajánlatokat Kocsis András és fiai, Braşov. 9818

Garázsmester, több évi gyakorlattal bíró, megfelelő állást keres. Cim 9783 sz. alatt a kiadóba.

Orth. köser liba, zsír, hajt és māj kapható Metropól étteremben. 9773

Férfiúhernemű olyan mintha új lenne, ha Wlaat, Brassó, Buzasor 3. tisztítja. 7970

Motorok: Szívógáz 12—35—50—55—80 H. P. Diesel 45—60 H. P. Benzin 5—5—10—20—25—35 H. P. Gőzgépek: 70 H. P. condensatoros félstabil 40 H. P. félstabil. Ganz hengerek 600x290, Schiel féle szikszák, 4—6 rétlék, Revolver tetőcsereprések, Hidraulikus cementtéglaaprés. Azonnali szállításra, több évi fizetésre eladók, Friedrich Testvérek Gépgyára, Temesvár. 2335

Tanítók! Többtanerős iskolánál levő állásomat cserélném egytanerőssel. A községem szép fekvésű, nagy város mellett. Leveleket „Tanító” jellegre a kiadóba. 9878

Eladó Benz személyautó háromtonnás, Puch teherautó, 720 as gőjós-cséplő Astra-motor kör-fűrésszel, stabil gőzkazán mind üzemképes, Târgu-Mureş, Román Ferenc, Nicu Filipescu 40/a. 9884

Egy új üzletberendezés sűrűsége eladó, esetleg helyiséggel átadó. Érdeklődni Lemhényi, Raktárház-utca. 9877

Szabóné nagy gyakorlattal jobb szalonban állást keres azonnala. Cim 9875 szám alatt a kiadóban. 9876

Intelligens asszony keres házvezetőnő állást, vagy gyerek mellé, esetleg konyha feliróné; beszél németül, románul és magyarul. Cim: Vass Ferencné, Gyár-ut 39 Braşov. 9876

Könyvelő keresek azonnali belépésre. Nicolae Pocuaru, vasúti étterem. 9874

Vidéki vagyonos 46 éves vállalkozó elvenne hozzá illő némi hozománnyal keresztény leányt vagy gyermektelen özvegyet. Teljes című leveleket: Felsőtömös, György Lajos címre kérek. — Közvetítőket díjazok. 9873

Lakás 3 szoba, fürdőszoba, konyha, új, feltétlen száraz házban. Holonya, Kőbánya-utca (Hess gyár mellett) azonnala kiadó. Ezen ház esetleg eladó. Értekezni Gács-major-utca 8. 9872

Feltétlen megbízható, perfekt, intelligens soffőr megfelelő állást keres. Szíves megkeresések 9871 szám alatt a kiadóba kértnek. 9871

Eladó két ház egy udvaron, kocsmá, vendéglő és szatócsüzlet engedéllyel, 200.000 lei tennel. Előnyös feltételekkel külön az egyik ház is eladó. Cim 9870 szám alatt a kiadóban. 9870

Kiadó utcai sütőde lakással, azonnali átvételre Bolgárszeg, Petocile 42. 9869

Eladó olcsón egy Ford autó, kitűnő üzemű, önindítóval, villanyvilágítás, majdnem új gumival. Ára 65.000 lej. Joan Căzau Cristis p. Turda. 9866

Hölgyek figyelmébe!

A tündér ujjak októberi száma

rendkívül gazdag és változatos tartalommal, nagyított mintákat tartalmazó mellékívvvel megérkezett. A Tündér ujjak havonként jelenik meg. Peldányonkénti ára 70— lej. — Portó és ajánlati díj 8— lej. — Előfizetési díj portóval együtt 1/4 évre 190— 1/2 évre 380— lej. Megrendelhetők és előfizethetők az eddig már megjelent számok is a **Brassói Lapok Könyvosztályától.**

Marosvásárhely közleiben egy félmagas örlőmalom eladó. Értekezni „Maros” hírlapiroda, Târgu-Mureş. 9885

A sepsiszentgyörgyi vasúti állomás közvetlen szomszédságában mintegy 50.000 drb. elsőrendű minőségű tégla eladó. Bővebb tájékozás szerezhető a Székely Mikó kollegium igazgatói irodájában. 9883

Felsőrézkészítő ragasztás és tűzésben több éves gyakorlattal bír. Vidékre is elmenne. Érdeklődők fizetés megjelölésével írjanak Rus Maris, Calea Traian Regin. 9880

Románul tanulók,

vagy tanulni szándékozók csak a Dr. Dávid György féle román nyelvtant, valamint a hozzávaló nagy szótárt fogadják el, mert ezek segítségével lehet a legjobban, legkönnyebben és a leggyorsabban megtanulni románul. Kaphatók minden könyvkereskedésben. K i a d t a a **Brassói Lapok Könyvosztálya**

Szép különbejárt butorozott szoba kerestetik a belvárosba. Cim „Tiszta” jellegre a kiadóban.

Önállóan dolgozó nőreány felvétetik. Ugyanott tanul is kerestetik. Nemes Jenő, Hosszu út 133 sz.

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. Dávid György-féle **kézi szótár.**

Részenként több mint **24000** címszó tartalmaz. I. Román-Magyar rész tízve 80— II. Magyar-Román rész tízve 80—; a két rész együtt kétféle egész váson kötésben 180— lej.; disztribúciós árban 240— lej. — Kapható minden könyvkereskedésben. — K i a d t a a **BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA**

Vas ágy acélszövet betéttel eladó. Pál villa II. emelet.

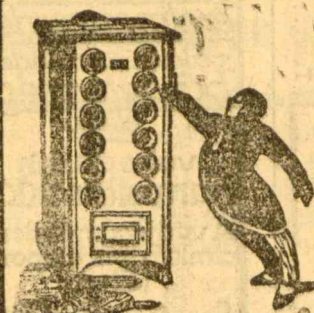

Optikai szaküzlet

CARL ILLYÉS

(Brassó, Kapu-u. 41) vizsgázott a Berlini kamaránál 1914. V. V. Váltai mindenféle mabá vago javított Nagyvalaszték minden optikai elakkebet, szemüvegek, nitek, egyöngy ház keretek, nitek. Szoba-, ablak- és thermométerek. Védőszek por és nap ellen házi, vadász és sport üvegek stb.

INGYEN van a **„ZEPHIR”** szab. kályhák mert vételára a legrövidebb idő alatt

megtérül tüzelőben

10 fűt egy szobát **24** órán

kg. fával

Gyártja: **Szántó Dezső és fia**

Erdély és a Bánát legrégibb és legmeghírebb redőny- és kályhagyára. Oradea, Str. Mátéffy Telefon 491. - Ecéllemez redőnyök, Essligné redőnyök legjobb kivitelben.